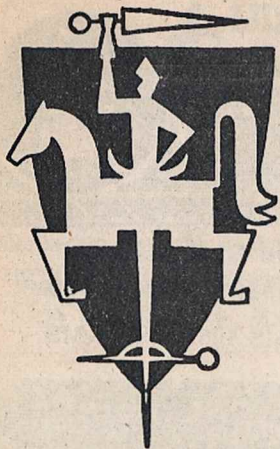

Mr. J. Rugienius
19235 Beaverland St.,
Detroit, Mich. 48204
U.S.A.

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

NEPRIKLAUSOMA LIE TU VA

THE OLDEST AND BIGGEST LITHUANIAN
NEWSPAPER IN CANADA.

LE PLUS GROS ET PLUS VIEUX JOURNAL
LITHUANIEN AU CANADA.

SENIAUSIAS TAUTINIS DEMOKRATINES
MINTIES SAVAITRAŠTIS KANADOJE.

NR. 43 (1119) JUBILIEJINIAI - 50 Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir sustiprinimo kovos už Lietuvos laisvę - METAI * 1968 M. SPALIO-OCTOBER 30 d. * XXVI METAI * LITHUANIE INDEPENDANTE * INDEPENDENT LITHUANIA * Postage paid at Lachine, P. Q.

SAVAITINĖ TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

NATO PRIVISO ŠNIPŲ

Spėjiojama, kad užsienio ir apsaugos ministrų konferencija, apimanči 15 NATO narių, ir kuri įvyks Briuselyje lapkričio mėn. 14-16 dienomis, turės pašvęsti daug laiko gaudydami sovietinius šnipus savo tarpe.

Net ir patys delegatai yra nuosekliai skryninguojami, nekalbant jau apie civilinį ir karinį personalą pastoviai dirbantį centrinėse NATO įstaigose.

Ši "medžioklė" paintensyvėjo neseniai pagavus aukštą turkų atstovą per fotografuojant slapčius dokumentus pačioje NATO būstinėje.

Taip pat kelia susirūpinimą ir paskutiniu metu dažnai pasitaikančios staigios ir neišaiškinamos mirtys Vokietijos, Italijos bei Belgijos kariškių ir civilinių pareigūnų tarpe.

Pavyzdžiui, V. Vokietijoje praėjusių dviejų savaičių laikotarpyje, panašų pareigūnų tarpe, neįtikimu sutapimu mirė net 5 asmenys. Tarp jų: generolas Horst Wendland, slapto žvalgybos viršininko pavaduotojas ir admiralas Hermann Luedke, buvęs svarbiu logistikos skyriaus (SHAPE) pareigūnu.

Oficialiai jų mirtys skelbiamos kaip viena su kita jokio ryšio neturintys savižudybės. Tačiau keista, kad ir buvęs Italijos karo aviacijos ministris generolas Renato Sandalli irgi nutraukė savo gyvybę pistoleto dar praėjusią trečią dieną. O Belgijos policija tebetyrinėja neišaiškintą mirtį vieno amerikono pareigūno žmonos, kuri buvusi lenkiškos kilmės ir anksčiau gyvenusi Prancūzijoje.

SOVIETA I EGIPTE

Po 6 dienas trukusio karo, arabai vėl baigia atsistatyti. Sovietai pristatė ginklų net už 25 milijonus dolerių ir pakeitė lėktuvus, tankus, artileriją ir kitokius ginklus, prarastus 1967 metų kare. Rusai prisiuntė ir karinių patarėjų, kurių šandien priskaitoma virš 3,000 (anksčiau tebuvo tik apie 500). Tie patarėjai priskirti prie kiekvieno arabų bataliono; jų taip pat esama ir kiekviename karo aviacijos eskadronė. Prisibijoma, kad naukaro atveju, tie patarėjai per daug neišsiveltų ir kad netektų žydams ir juos juos lupti.

JAV prezidentiniai kandidatai rinkimų išvakarėse, prie bendrų pietų stalo, kairėje H. Humphrey ir dešinėje R. Nixon kalbasi su prezidentu Johnson.

JAV RINKIMŲ IŠVAKARĖSE

Kai sekantis "NL" numeris pasieks savo skaitytuosius, jau bus paaiškėjęs naujasis JAV prezidentas. Taigi spėjiojimams beliko vos viena savaitė. Kai kurie net drįsta lažintis ir duoda net 6:1 santykį. Tačiau visi pripažįsta, kad praėjoje savaitėje Humphrey populiarumas irgi gerokai paaušo. O skeptikai net samprotuoja ar nepasikartos panaši padėtis kaip atsitiko 1948 metais kai H. S. Trumanas nugalėjo ir "pranašus" ir T. Dewey.

Taigi ir ruošiantis sekančiam "NL" numeriui, mes, vis dėlto, turime pasikliauti viešosios opinijos tyrinėjime per paskutinius 20-tį padaryta pažanga ir todėl ieškome didokos Nixono nuotraukos savo sekančio numerio pirmajam puslapiui. Žinia, Humphrey nuotraukos dar neužkrausime archyve. Kas liečia Wallace nuotrauką - ji jau padėta į archyvą.

ČEKOSLOVAKIJOJE

Černiko ir Kosygino prieš savaitę pasirašyta sutartis, kaip tikėtasi, buvo ratifikuota ir čekų parlamento. Rusų tankams dundant gatvėse, čekoslovakai stebėjo televizijos ekranuose savo vadus ir klausė aiškinant, kodėl ši sutartis buvo ratifikuota: "Mes, mes visi puikiai suprantame, ką mes darėm" - kalbėjo parlamentarai. "Visiems yra žinoma, kad tą dieną valdžios ir partijos vadai, visi buvome parlamente. Ir mes kėlėme rankas balsuodami už mūsų valdžios siūlomą sutartį. Ir mes buvome giliai įsitikinę, jog tik tokiu būdu mes tegalėjome pasitarnauti ir tautos ir krašto gerovei".

Ekrane keičiasi paveikslai ir rodomas paties pakto pasirašymas.

BEGA IS ULBRICHTO ROJAUS

Praeitą savaitę, 6 asmenys, pasinaudoję rytinė migla, nugalėjo spygliuotų vielų užtvaras ir perbėgo į britų valdomą V. Berlyno sektorių. Septintasis, šeimos tėvas buvo mirtinai pasienio pareigūno kulkos pakirstas.

Tą pačią dieną, kitame sektoriuje, laimingai į V. Berlyną perbėgo dar vienas 24 metų jaunuolis.

● Kalbama, jog atsistatydinsias Bostono arkivyskupas kardinolas R. J. Cushing. Jo švelni laikysena Kennedy - Onassis vedybų atžilgiu, iššaukė didoką skaičių nepsitenkinimą reiškiančių laiškų, kas ir tenka laikyti galimo atsistatydinimo priežastimi.

VESTUVĖS GRAIKŲ STILIUMI

Ilgokai valkioti spėjiojimai; kas ir kada taps Jacqueline Kennedy vyru, pasibaigė.

Turkijoje gimęs graikas, Aristotle Socrates Onassis, vienas iš žymiausių turtuolių, savo laiku teuzdirbdavo vos 25 centus į valandą (kažkur Argentinoje telefonų linijos darbuose), o šandien turtus skaičiuojas šimtais milijonų dolerių, pavylijo, perdėtai spaudos išgarsintą, Jacqueline Bouvier-Kennedy.

Viso pasaulio dienraščiai ir žurnalai tapo stačiai pritrenkti, kad buvusio JAV prezidento J. F. Kennedy žmona pasirinko vos ne dvigubai už save vyresnį, dviem coliais žemesnį, išsiskyrusį ir dar net ne kataliką. Pritrenkti buvo dar ir todėl, kad niekas nesusėjo iš anksto apie tai paplėkavoti.

Vestuvės įvyko Scorpions saloje, mažoje graikų ortodoksų koplytėlėje. Dalyvavo vos apie 40 asmenų.

Aristotle Onassis

Inž. Valdas Adamkus Chicagoje kandidatuoja respublikonų sąrašui Trustee Metropolitan sanitary District pareigūnų, lieptu atkreipti dėmesį!

● Po pusantros metų pertraukos JAV nutarė vėl paremti Graikiją ginklais. Spėjama, kad tokiame nutarime pagelbėjo Sovietų įsitvirtinimas Čekoslovakijoje.

JTO SUKAKTUVĖS

Praeitą savaitę Jungtinių Tautų Organizacijai suėjo 23 metai. Tačiau neatrodo, kad šios sukaktuvės buvo rūpestingai švęstos.

Suprantama, yra daug tautų, kurios dar su viltimi žiūri į šią organizaciją. Žiūri ir tebetiki į jos tikslus bei idealus.

Ir gal ateis laikas, kada JTO pateisins savo egzistenciją, tačiau, bent šiuo metu, ji savo funkcijos dar neatlieka. Šandien tebeegzistuoja karai ir grėsmės, okupacijos ir prievarta, badas ir ligos, neturtas ir tamsa. Tai

ydos, kurių pašalinimu kaip tik ir turėjo, berods, rūpintis JTO, kai ji buvo įsteigta 1945 metais San Francisco.

23 metai parodė, kad yra daug kas keistina ir pačioje organizacijos struktūroje ir jos veikimo būde. Užtenka tik prisiminti veto teisę ir darosi aišku, kam ji tikruomoje tarnauja - visoms tautoms ar tik vienintelei Sovietų Sąjungai?

O kaip yra su JTO finansais? Ar galima rūpintis visos planetos reikalais su \$ 140 mil. biudžetu, kai toks miestas kaip Montrealis savo biudžetu siekia net \$ 250 milijonų dolerių?

Kol šie ir panašūs klausimai nebus patenkinamai išspręsti, tik tokiu būdu ir bus paminimos JTO sukaktuvės.

KAS NAUJA KANADOJE

NAUJAS BIUDŽETAS

Kanados finansų ministro E. J. Benson naujas biudžetas yra gal būt geriausias esamuose ekonominėse sąlygose, nes juo numatoma apstabdyti kainų augimą. Tačiau, iš kitos pusės, jis nežada sumažinti bedarbės, kuri, šiuo metu, jau pasiekė net 4.9%.

Jacqueline Kennedy

Taip pat nejauku, kad krašto ekonomijai augant, valdžia vis nepajėgia išbalansuoti savo pajamų ir išlaidų. Čia kaltė lengvai verčiama Diefenbakerio ir Pearsono valdžioms už jų dosnumą įvaldžius provinciniams projektams. Tvirtinama, kad pastarųjų projektai yra taip pat giliai įpareigoję Ottavą, kad met dar tikimasi turėti net 675 mil. deficitu.

Taigi, rezultate - nauji 2% mokesčiai.

Kita, gan nemaloni naujo biudžeto staigmena, tai pajamų mokesčiai už \$ 10 metuose viršijancius dividendus. (Iki šiol buvo \$ 100 riba). Tai, be abejo, suteiks ir bankams ir jų klientams naujų rūpesčių, nes bus liečiami ir maži indėliai.

Yra biudžetė ir teigia-

Is viršaus apačion - erdvėlaivio kap. Schirra, Elsele ir Cunningham.

AMERIKIEČIŲ ASTRONAUTŲ TRIUMFAS

Po nelaimingos trijų astronautų mirties, kai Apollo erdvėlaivis suėdė 1967 metų sausio mėnesį bandymų metu ant žemės, amerikiečiai šį mėnesį sėkmingai iššovė į erdves naują Apollo 7 su trimis astronautais: Walter Schirra (jau trečią kartą atliekančiu panašią kelionę), Donn Eisele ir Walter Cunningham. Iki šiol jie atliko visus numatytus uždavinius. Pirmą kartą žmonės turėjo progos stebėti televizijos transliacijas iš pačios kapsulės. Taip pat sėkmingai erdvėlaivis atliko manevrus susijungdamas su aplink žemę skriejančia atskirta raketos dalimi. Visi žygiai buvo būtini parengiamieji pratimai kelionei į mėnulį. Visa praėjo taip sklandžiai, kad kalbama apie galimą orbitinį skridimą aplink mėnulį dar šių Kalėdų metu. Dar nėra galutinai nutarta, tačiau, rimtai spekuliuojama, kad Apollo 8 bus iššautas Saturno 5 raketos, kuri bus net 5 kartus pajėgesnė už anksytesniąją.

Taip pat spėjiojama, kad Apollo 8 apskris mėnulį 10 kartų, apie 60 mylių aukštyje. Numatomi astronautai būtų: Frank Borman, James Lovell ir William Anres.

Taigi po sėkmingos Apollo 7 kelionės, Amerikos viltys pralenkti rusus lenktyne į mėnulį vis didėja.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDENTE
INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą!
Už ištikimybę Kanadai!

For liberation of Lithuania!
For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

Redaktorius Jonas Kardelis
Administratorius Pranas Paukštaitis.

Tel. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal-- Quebec-- Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$6.00 Canada\$6.00
Amerika ir P. Amerika. \$6.50 America & S. America. \$6.50
Visur kitur\$7.00 Other Countries\$7.00
Atskiras numeris\$0.15 Single copy\$0.15

Adresų pakaitimas 25 ct. (su prenumerata arba pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

BALFAS IR MES

RAŠO K. BARONAS.

Gyvenimas nestovi vietoj. Kiekviena diena atneša naujus technikos stebuklus, plačiau atidaro duris šio pasaulio gėrybėms, mūsų gyvenimo palengvinimui ir pagerinimui. Tik gaila, kad mes dažnai pamatę paprastą blizgų, siekiam jo visom galimom priemonėm, užmiršdami kasdieninius, būtinus gyvenimo reikavimus, užmiršdami netolimą praeitį, pokarinius stovyklinio gyvenimo metus.

Tad ir kiekvieną kartą aplankę Europą, neaplenkiu buv. stovyklos, mesdamas žvilgsnį į patalpas, kuriose buvo dalinamas maistas, dviauksčių lovos ir šiaudiniai čiužiniai, nueinu aplankyti lietuvių jų amžinojo poilsio vietoj; aplankau vegetuojančius mūsų senukus.

Ir graudu pasidaro, prisiminus mūsų gyvenimą šiame kontinente ir palyginus jį su ten likusiu mūsų brolių ir sesių. Dar ir šiandien akyse stovi š. m. gegužės mėn. 5 d. Mottinos Dienos minėjimas Miunchene ir atvežtos iš senelių prieglaudos senutės lietuvių motinos. Jų akyse išskaičiuoju džiaugsmą, kad jos taip iškilmingai ir garbingai dienoj nebuvo užmirštos, kad jos minėjimo buvo pasodintos prie stalo ir pavaišintos pačių lietuvių atneštais kukliais užkandžiais.

Dar daugiau tenka pergylenti kapinėse, kada atvykus po kelių metų, štai jau nerandi vieno - kito lietuviško kapo. Pasirodo, kad jis buvo panaikintas, nes jame palaidoto gimnė Kanadoj ar JAV, nerado kelių dolerių apmokėjimui mažo gabaliuko žemės. Tačiau, jis surado tūkstančius naujos mašinos įsigijimui, naujos rezidencijos nupirkimui.

Tiesa, negalim smerkti tokių lietuvių, kurie savo darbu ar sumanumu,

joje. Buhalteriškai gimnazija atskirta nuo Krašto valdybos š. m. liepos 1 d. Nuotos dienos Kuratorijos valdyba ir visa Kuratorija neša pilną atsakomybę už gimnaziją.

Kuratorijos valdyba posėdžiavo jau keturis kartus. Be einamųjų reikalų svarstė ir būtinų bendrabučio remonto klausimus bei naujo bendrabučio statybos galimybes. Dabar aiškinamasi ar išvis ir kiek būtų galima laukti finansinės paramos iš Bonnos vyriausybės ir JAV lietuvių. Šiuo metu baigiami bendrabučio laiptų remontai ir suplanuotas aikštės prieš gimnaziją sutvarkymas.

Vasario 16 gimnazijoje mokslas prasidėjo rugsėjo 3. Viso mokinių yra 102 (pernai mokslo metų pradžioje buvo 106, gale 97). Naujai įstojo 20 mokinių. Pavyko sudaryti pilną mokytojų sąstatą. Pasamdė du nauji mokytojai: p. Svilas - matematikai ir biologijai ir p. Bauras - kūno kultūrai ir geografijai. Šiuo metu gimnazijoje dėsto 20 mokytojų: 15

po dvidešimties metų stipriai atsistojo ant kojų ekonominiai, "išplaukė" platesnius vandenius" ir parodė tikrą emigranto reikšmę Kanados ir JAV gyvenime. Tik tenka apgailestauti, kad dalis mūsų visiška išbraukė praeities dienas, užmiršdami savo ištęstą ranką kepalui duonos prie barako durų, ar Dėdės Samo krašto lietuvių dovanai-geradario Balf'o.

Gerą darbą atliko Balf'o nacionalinis sekretorius Alb. Dzirvonas, atvykęs į KLB-nės Krašto Tarybos sesiją Toronte rugsėjo mėn. 28-29 d. ir supažindinęs Kanados lietuvių "parlamento" narius su Balf'o veikla. Pasirodo, kad per 24 veiklos metus jis yra sutelkęs ir suteikęs pašalpą gėrybėmis apie 5 mil. dol. vertės ir pinigais virš 1,5 mil. dol. Iki 1962 m. Balfas gaudavo iš JAV vyriausybės maisto produktus. Ji apmokėdavo ir pervežimą laivais, o Vokietijos vyriausybė nemokamai išveždavo po stovyklas. Sumažėjus pagėgėliams Vokietijoje, valdžia sustabdė gėrybių tiekimą. Tad paliko tik JAV lietuvių aukos. Kasmet spalio-lapkričio mėn. renkamos aukos visose JAV lietuvių kolonijose, sutelkiant 80-90 tūkst. dol. Deja, suma maža, nes pav. 1967 m. išleista siuntiniams 72, 826 dol. ir pinigais 37, 364 dol. Balfas bendradarbiauja su kitomis šalpos organizacijomis, kaip CARE, NCWC, Evangelikų ir kt. Balfas taip pat priklauso American Council of Voluntary Agencies for Foreign Service. Šis junginys, galima sakyti, tai beveik visų JAV "Balfų" organizacija. Balfas jau yra virš 20 metų pilnateisis šios organizacijos narys. Dėl lėšų stokos, Balfas neturi savo atstovybių kituose kraštuose, tad reikalui esant, šios organizacijos mielai tal-

kina.

Kaip toliau pažymėjo Alb. Dzirvonas, Balf'o seimose ir direktorių tarnybos suvažiavimuose kilo mintis prašyti kitų kraštų lietuvių prisidėti prie bendro lietuvių šalpos darbo. Jeigu būtų daugiau lėšų, Balfas galėtų ir siuntinių vertę padidinti ir didesnes pašalpas skirti, nes mūsų tautos vargai nemažėja, bet didėja. Mes esam skolingi savo Tėvynei. Jai skolą galime grąžinti, sušeldami jos vargstantį sūnų - dukrą. Bendrai rinkliai Balfas rado pritarimą pas Venezuelos ir Australijos LB-nių atstovus bei Toronto lietuvių tarpe.

Čia reikalingas mažas pasiūlymas Balfui, o gal net patarimas: šalpos vergus - rinkliava spalio ir lapkričio mėn. pravedama ne vien JAV ir Kanadoj, bet tuo pačiu ji vykdoma Australijoj, N. Zelandijoj, visoj pietinėj Amerikoj. Tai viso laisvojo pasaulio lietuvių žingsnis labdaros tikslais, pravedamas tuo pačiu propagandinio šūkiu: "Geriau duoti, kaip prašyti", palengvinant bendrą spaudos ir raštinės darbą, pakeliant entuziazmą ir nuotaiką ne tik geradarių širdyse didesnės meilės savo vargstantčiam broliui, bet taip pat žymiai palengvinant rinkėjų darbą, jam pasibeldžius į duris.

Vargu, ar šiemet pavyks pajudinti viso pasaulio mąstą lietuviškus labdaros ratus. Vėlokai tam darbai (kas liečia kitus kraštus) sukilo Balf'o centras, nes pav. lapkričio mėn. Kanadoje bus vykdomas įvairių lokalinių labdaros organizacijų rinkliavos Kalėdų proga. Bet nesu šia diena gyvenam. Gerai apgalvota, gerai paruošta ateinančių metų rinkliava, atneštų dvigubus vaisius.

sentantas ne tik savųjų, bet ir svetimtaučių akyse. Prasidėjus naujiems mokslo metams pastebėjus, jog kai kuriems šokėjams bei akordeonistams pasitraukus, grupė ypač trūksta, jo dukrė dr. Birutė ir nadian Foundation, 325 Seaton St., žentas inž. C. Jonys yra Fondo na-

torio 2, Ont., arba imokėti lietuvių bankeliuose, kur tokie yra.

Pasiekus 300 narių skaičių, jau be-

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

Skyrių veda skautininkas L. Eimantas
1496 Mardell Place, London, Ontario, Canada
SKAUTŲ SUKAKTUVINIAMS 1968 METAMS

LSS skaučių stovyklos vadovų dalis dalijosi išpūdžiais, v.s. M. Barniškaitė, s. J. Pečiūrienė, s. Rozniekienė ir kt. Vyriausia skautininkė v.s. M. Jonikienė kalbasi su P. Verželiu iš Vokietijos. Foto: V. Kizlaitis.

REIKĖTŲ SUSIRŪPINTI

Paskutiniu laiku kai kuriose, ypač mažesnėse, mūsų apylinkėse, lietuvių skautų veikloje kyla tokie susirūpinimo reiškiniai: 1) Mūsų darbštieji skautų vienetų vadovai yra aktyviai įsijungę į bendrą lietuvišką veiklą ir jų pastangos bei skautiškas parengimas dažnai gerų vaisių ir užtarnauto visuomenės įvertinimo. Tačiau, kai tie vadovai taip našiai bedirba kitur, jiems vis mažiau ir mažiau palieka laiko savo tiesioginiam darbui skautų vienetuose ir todėl šis reiškinys kelia tam tikro susirūpinimo. Anapit, čia, nenorima pasakyti, kad skautų vadovai turėtų atsiriboti nuo kitų mūsų visuomeninių darbų. Tik atrodytų, kad mūsų bendruomenėj reikėtų tinkamo mesnio veiklos darbų pasiskirstymo. Jau daug kas pastebėjo, kad veik visur laikas lengvapėdiškai atsirado visuomeninio darbo ir tik negausiam būreliui, jų tarpe ir skautų vadovams, tenka nešti visą našlą. Yra tiesa, kad

skautų vadovai, būdami pareigingi ir kuklūs, dažnai prisiima dirbti darbus, kuriems kitų darbininkų neatsiranda.

Mielosios sesės ir broliai, pasistenkime visus tuos tautiečius, kurie norėtų stovėti nuošaliau, įtikinti, kad bendras lietuviškas darbas reikalauja visų mūsų bendrų pastangų ir įsijungimo. Mes negalime savo veiklos siaurinti dėl kitų išpareigojimų. Tas pasyvusis mūsų visuomenės elementas turi būti išjudintas ir turi suprasti bei prisiimti visuomeninio darbo dalį. Tada visiems bus lengviau.

Antras susirūpinimą kelia dalykas yra tai, kad kai kurie mūsų skautų vienetai turi per mažą prieauglį. Atkreipkim visą savo dėmesį į paukštyčių ir vilkiukų verbavimą.

Atvykę čia į Amerikos kontinentą mes pilnai įrodėme savo egzistencijos tęstinumą. Išlaikykime tą tęstinumą visą laiką, bet tam juk būtinai reikalingas prieauglis.

L. E-tas.

Kanados Lietuvių Fonde 300 narių

Nauji nariai ir įnašai:
298. Barzevičius, Juozas \$100 tuvių organizacijų turime Kanadoje
299. Zolpys, Bronius \$100 su tokiu narių skaičium. Visdėlo
300. Petrulis, Aras-Tadas \$100 iki \$100.000 reikia dar mažesniai
Visi iš Toronto, J. Barzevičius ir kita tiek narių. Tikimės, kad kiek B. Zolpys yra aktyvus tautinių orvienas susipratus lietuvių, lietuvių-ganizacijų nariai, o Aras-Tadas, 4 ka šeima ir organizacija sekančių mėn. amžiaus, yra jauniausias Fon-penkerių metų laikotarpyje išjungs do narys. Jį į narius irasė krikštų į Lietuvos Fondo narius. Fondui inau-proga tėvukas Mikas Petrulis, šus prašome siųsti: Lithuanian Ca-žentas inž. C. Jonys yra Fondo na-toronto 2, Ont., arba imokėti lie-tuvių bankeliuose, kur tokie yra.

Pasiekus 300 narių skaičių, jau be-

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

da pastangas.

Naujieji Vasario 16 gimnazijos rūmai su priestatu.
Nuotrauka E. Skėria.

VASARIO 16 GIMNAZIOJE

Rūpinasi prieaugliu. Lietuvių gimnazijos Vokietijoje vadovybei rūpi ne tik auklėti bei mokyti jai patikėtą atžalyną, bet ir perkelti kitą jo dalį iš lietuviškam auklėjimui nepalankaus dirvono į savo daržą. Tuo reikalu du gimnazijos mokytojai (anglų kalbos mokyto. Otto Haag ir Fr. Skėrys) net visą savaitę (liepos 15-20) automobiliu keliavo nuo

durų prie durų po Nord-rhein-Westfaliją. Vienur jos buvo jiems draugiškai atvertos, kitur nemandagiai užtrenktos. Kelionės rezultatas-10 naujų mokinių Vasario 16 gimnazijai. Įdomu, kad šaime vajuje mieliai dalyvavo ne tik mokytojas lietuvis, bet ir jo kolega vokietis.

Kuratorijos valdybai tenka dažnai posėdžiauti. Vasario 16 gimnazijos Kuratorijos valdyba painformavo Kuratorijos narius apie padėtį gimnazi-

joje. Buhalteriškai gimnazija atskirta nuo Krašto valdybos š. m. liepos 1 d. Nuotos dienos Kuratorijos valdyba ir visa Kuratorija neša pilną atsakomybę už gimnaziją. Kuratorijos valdyba posėdžiavo jau keturis kartus. Be einamųjų reikalų svarstė ir būtinų bendrabučio remonto klausimus bei naujo bendrabučio statybos galimybes. Dabar aiškinamasi ar išvis ir kiek būtų galima laukti finansinės paramos iš Bonnos vyriausybės ir JAV lietuvių. Šiuo metu baigiami bendrabučio laiptų remontai ir suplanuotas aikštės prieš gimnaziją sutvarkymas. Vasario 16 gimnazijoje mokslas prasidėjo rugsėjo 3. Viso mokinių yra 102 (pernai mokslo metų pradžioje buvo 106, gale 97). Naujai įstojo 20 mokinių. Pavyko sudaryti pilną mokytojų sąstatą. Pasamdė du nauji mokytojai: p. Svilas - matematikai ir biologijai ir p. Bauras - kūno kultūrai ir geografijai. Šiuo metu gimnazijoje dėsto 20 mokytojų: 15

lietuvių ir 5 vokiečiai, 13 pilnu ir 7 nepilnu etetu. Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius nuo š. m. rugpjūčio 27 iki rugsėjo 25 lankosi JAV-bėse. Ten dalyvavo PLB seime, lanko lietuviškus telkinius, susitinka su rėmėjų būrelių atstovais ir stengiasi pagyventi aukų rinkimą. Amerikoje lankosi dar du Kuratorijos nariai-Jonas K. Valiūnas, PLB Vokietijos krašto valdybos pirminkas, ir tėvas Bernatinis. Paskutiniu metu Kuratorija padidėjo dar vienu nariu. Evangelikų senj. kun. A. Keleris, pasirėmęs gimnazijos Kuratorijos statuto paragrafu 8, sutiko įeiti į Kuratoriją ir pasiskyrė kun. Juozą Urdzė iš Bad Godesberg savo įgaliotiniu. Tautinių šokių būrelis vėl dirba. Kas ir kaip dirbama mokyklos klasėse beveik niekas nepastebi. Tačiau daugelis mato, kaip mokiniai šoka ir dainuoja scenoje. Todėl iki šiol buvęs neprasistas tautinių šokių būrelis buvo geras gimnazijos repre-

NAUJA KRAŠTO VALDYBA

Jau buvo skelbta, kad Kanados Lietuvių Bendruomenės valdyba, vadovauta A. Rinkūno, atsiųstą dino ir krašto tarybos suvažiavimas išrinko naują, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. dr. Silvestras Čepas, vicepirm. ir kultūros komisijos pirm. Stp. Kairys, vicepirm. J. R. Simanavičius, sekr. K. Baronas, išd. inž. E. Čuplinskis, švietimo komisijos pirm. L. Tamošauskas, politinio komiteto pirm. B. Sakalas, nariai jaunimo reikalams - J. Čeponkutė ir G. Breichmanas, Šalpos Fondo pirmininkas bus netrukus pakviestas. Naujoji valdyba dėkoja Kanados lietuvių atstovams už pasitikėjimą, o buvusiai valdybai - už atliktus darbus. Naujosios krašto valdybos adresas: Dr. S. Čepas, 215 Northcliffe Blvd., Toronto 10, Ont. Tel. 651-5228.

Musu Kredito Unijos nariai

ATA

ALEKSUI PLAŠINIUI mirus,

jo sūnui Stasiui ir broliams Viktorui, Antanui ir Juozui nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" Valdyba.

Brangios Atminties

inž. KAROLIUI BALČIŪNUI mirus, p.p. Šimonėlių šeima giliai užjaučia ir kartu liūdi

Brikių šeima.

NL bendradarbiui Juozui Lukošui ir jo šeimai, jo TĖVELIUI mirus Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame

NL Redakcija.

Kun. dr. F. Jucevičius.

DABARTINĖ LIETUVA IŠ ARTI

FELIKSAS JUCEVIČIUS

Pabaigo.

Savo buvimo metu Lietuvoje ir Latvijoje viešpatuoja rusai, vis klausdavau save, ar Lietuva tai ar bereikia abejoti, jog rauišliks gyva, ar lietuvis atlaikys? donasis slibinas baigia užsmaug-Nelietuvis, kuris vieną dieną yra ti lietuvius? lietuviu, o kita ne; nelietuvis, "Tarybinė" propaganda nuokuris nedrįsta kalbėti lietuviš-latos kalba apie pramonės pa-kai Vilniaus gatvėje; lietuvis yra žanga Lietuvoje. Niekas negali tas, kuris nori išlikti lietuviu. paneigti, kad yra naujų įmonių Kam tik kėliau ši klausimą Lie-bei fabriku. Tačiau komunistai tuvoje, niekas man nenorėjo at-nutyti, kad industrializacija yra sakyti. Kai pastaciau ši klausimą labai užmaskuota kolonizacijos vienam kunigui, jis tik patraukė forma. Su kiekvienos įmonės pečiais. Kai paklausiau pagyve-atidarymu taip pat atidaromos nusį lietuvi, tas apsišarojo. Tą durys rusų naujoms kolonomis. klausimą pakartoju vienam jau-Kadangi naujai įmonei aptar-nuoliui (atrodo, kad jis buvo nauti nėra lietuvių specialistų, komjaunuolis). "Tik trys miestai tai jie "importuojami" iš Rusi-yra dar lietuviški — Kaunas, jos. Jie atvyksta ne vieni, o su Šiauliai ir Panevėžys". — buvo šeimomis. Ir kur tik nauja imo-jo atsakymas. Bet ar lietuvis at-ne, ten taip pat nauja rusų ko-lalkys, jis nežinojo. Iš tikrųjų, Ionią. Rusų yra daugiausia to-Lietuvoje lietuvis nežino, ar jis se vietose, kur yra daugiausia beatlaikys!

Mes gyvename iliuzijomis, jei tik kolonistas, bet ir "tarybinis" manome, kad Lietuvos išlikimo klausimas yra tik akademinis. kad lietuviui dirbtų našiai ir Tai nėra retorinis klausimas. Tai kad joks gaminyš neliktų Lietu-klausimas, kurį stato lietuviui voje. Niekada nebuvo Lietuvo-nuolatos "tarybinė" dabartis. Je tiek fabriku, ir niekada ne-Daugelis manė, kad tik išeivijo-teklauso, kaip šiandien. Vakarų je lietuviui graso mirtis. Tauti-ne mirtis yra labai reali ir lie-tuviui Lietuvoje.

Nesileiskime apgaudinėti sta-tistikomis, kurios laikas nuo lai-ko pasiekia mus iš Lietuvos. Tiesa, šiandien Lietuvoje yra daug mokyklų ir mokinių. Tie-sa, kad knygos leidžiamos tiks-tantiniiais tiražais. Tiesa, kad moksas yra daugiau ar mažiau pažengęs visose srityse. Bet tai dar nėra atsakymas į mūsų tie-sioginį klausimą. Ir žinote kodėl? Todėl, kad rusų skaičius diena tals, kurie matosi Kaune ir Vil-iš dienos didėja Lietuvoje. Ar niuje. Būtų labai įdomu žinoti, šiandien galime kalbėti apie lie-kiek ten yra lietuvių ir kiek ru-tuvišką Vilnių. Klaipėdą ar Tau-su. Lietuvoje būtų trūkumas yra rage? Kai rusų padidės dar dvi-didelis, bet ne dėl natūralaus dešimt procentų, ar begalėsime lietuvių prieauglio, o dėl rusų kalbėti apie lietuvišką Lietuvą? kolonistų. Sakoma, kad Stalinas Kai Lietuvoje bus trys milijonai planavęs visus lietuvius, latvius rusų ir trys milijonai lietuvių, ir estus perkelti į Sibiją. Jo įpė-kokią reikšmę beturės visos tos diniai atsiskak nuo tos politikos lietuviškos mokyklos, tūkstanti ir nutarę Baltijos kraštus koloni-ai tiražai knygų ir moksline nizuoti. Ar šios politikos auto-pažanga? Kiek rusų atvyksta rius yra Suslovas, ar kitas rusas, kiekvienais metais į Lietuvą, tai jau nesvarbu. Viena mums niekas tiksliai nežino. Apsigy-turi būti labai aišku, ir tai be-venimui leidimus išduoda mili-jokių abejonių, kad šių kraštų cija, o milicija yra absoliutinė kolonizacija eina pilnu tempu. je rusų kontrolėje. Tai labai Kaikas mane guodė Lietuvoje, jog šičia padėtis esanti geresnė.

Kaip atrodo gyventojų padė-negu Latvijoje ar Estijoje. Bet Lietuvai. Nežiūrint visų mūsų menininkų, muzikų, literatų pa-stangų, Lietuvoje tautinė kultū-ra tik vegetuoja, ir tai lygiai dėl tos pačios priežasties kaip ir i-eivijoje — ji slopinama "tarybi-nės", t.y. rusiškiosios aplinkos, ir šioji aplinka reikią ne tik svetimuma, bet ir nelaisvę, kuri žudo lietuvių talentą.

Kaip atrodo gyventojų padė-negu Latvijoje ar Estijoje. Bet Lietuvai. Nežiūrint visų mūsų menininkų, muzikų, literatų pa-stangų, Lietuvoje tautinė kultū-ra tik vegetuoja, ir tai lygiai dėl tos pačios priežasties kaip ir i-eivijoje — ji slopinama "tarybi-nės", t.y. rusiškiosios aplinkos, ir šioji aplinka reikią ne tik svetimuma, bet ir nelaisvę, kuri žudo lietuvių talentą.

Kaip atrodo gyventojų padė-negu Latvijoje ar Estijoje. Bet Lietuvai. Nežiūrint visų mūsų menininkų, muzikų, literatų pa-stangų, Lietuvoje tautinė kultū-ra tik vegetuoja, ir tai lygiai dėl tos pačios priežasties kaip ir i-eivijoje — ji slopinama "tarybi-nės", t.y. rusiškiosios aplinkos, ir šioji aplinka reikią ne tik svetimuma, bet ir nelaisvę, kuri žudo lietuvių talentą.

LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ
ISTORIJA

J. VILIUŠIS

Mus pasiekė maloni ži-nia, kad yra rašoma Lie-tuvos laisvės kovų istori-ja ir kad tas darbas jau eina prie galo. Taigi ne-užilgo susilauksime, pa-sakyčiau, pačio svarbiau-sio leidinio mūsų išeivi-jos kultūrinėje ir politi-nėje veikloje.

Jei anksčiau tuo reika-lu praspukdavo kiek skurdžių žinių, kurios bu-vo gal būt irgi tik mūsų daugumos koncentruotų pageidavimų išdava, tai dabar jau turime oficia-lius davinius iš pačių pa-tikimų šaltinių — iš to dar-bo iniciatorių ir autorių.

Š.m. rugsėjo mėn. 15 d. Čikagoje, Ramovėnų (Lie-tuvių Veteranų Sąjungos "Ramovė" J.V.) susirin-kime, gen. M. Reklaitis apie tai padarė viešą pranešimą — darbo eigą, planus, pažangą ir apim-tį, o ir numatomą užbai-gimą. Taigi dabar jau ne gandai ir ne paslapťis.

Kaip ir pridera, to at-sakomingo darbo ėmėsi Lietuvių Veteranų Sąjun-ga "Ramovė" išeivijoje, su savo centru Čikagoje.

Jau 1958 metais suda-ryta to darbo komisija, vadovaujant gen. M. Re-klaičiui. Taigi darbas pradėta jau net prieš de-

lierojama, kiek ji tarnauja oku-pacijos pateisinimui. Kokią mes beimsime tautinės kultūros for-mą, kiekviena iš jų turi tarnauti "tarybinei" politikai, kurios tiks-las yra Lietuvos rusinimas, o ne Lietuvos lietuvinimas. Šian-dien Lietuvoje tiek pat "kuria-ma" tautinė kultūra, kiek ji ku-riama Čikagoje, Toronte ar Montrealyje. Pašokti Oželį ar Lenciūgėlį, uždainuoti lietuviš-ką dainelę ar išleisti lietuvišką knygą ar žodyną dar nereikia tautinės kultūros kūrimo. Tau-tos kultūra vystosi, kyla ir pro-gresuoja, kai tautinė asmenybė mėgina save vis aiškiau išreikš-ti, kai ji įjėsko vis naujų formų ir jas tobulina. To mes išeivi-joje atsiekti negalime, nes mus slopina svetima aplinka ir sto-kojame talentų. Tai galioja ir III. Lietuvos laisvės ko-vos su lenkais ir IV. Klaipėdos krašto išsilaisvinimo kovos.

Tai aiškos temos, ku-rių kiekviena, tvarkoma ir rašoma atskirų, komi-sijos pavestų ir įsiparei-

sėtką metų. Paruošta smulkus planas, pradėta telkti daviniai ir doku-mentai, kreiptasi į buvu-sius dalyvius ir fronto vadus ir šiaip atskirus kautynių dalyvius, prašant prisūs-ti komisijai savo atsimi-nimus, kautynių aprašy-mus, bendrai turimą kon-krečią medžiagą. Deja, kaip paprastai, susidu-riama su mums visiems įprastais sunkumais-nie-kas greit nesiskubina, atidėlioja dėl laiko sto-kos ir kitų priežasčių. O laikas greit bėga, nelau-kia. Atsiminimai nublun-ka. Ištįsė eilė kautynių is-torijos liudininkų vienas po kito, amžiaus naštos palaužti, jau apleidžia ši pasaulį. Tai vis sunkumai, kuriuos nugalėti reikia daug laiko ir energijos.

Visa to pasėkoje, kaip pa-prastai, pats didžiausias darbas ir atsakomybė gu-la ant pačios komisijos pečių. Gera dėlto, kad ji savo keliu lygiagrečiai telkė medžiagą ir doku-mentus, panaudodama vi-sokius galimus ir pri-einamus šaltinius. Jos di-delių pastangų dėka (kaip sužinome J.V.) pavyko šis tas gauti dar prieš 1940 m. Nepriklausomos Lietuvos spaudoj pasiro-džiūsius labai vertingus ir gerai dokumentuotus atskirų kautynių aprašy-mus. Tai ir sudarė pa-mą, grindinę apčiuopiamą medžiagą pradžiai, o gal ir visam laikui.

Lietuvos laisvės kovų istorijos komisija tiks-liai suskirstė dalimis, to-kiais, pagal frontus, kovų tikslą ir laiką:

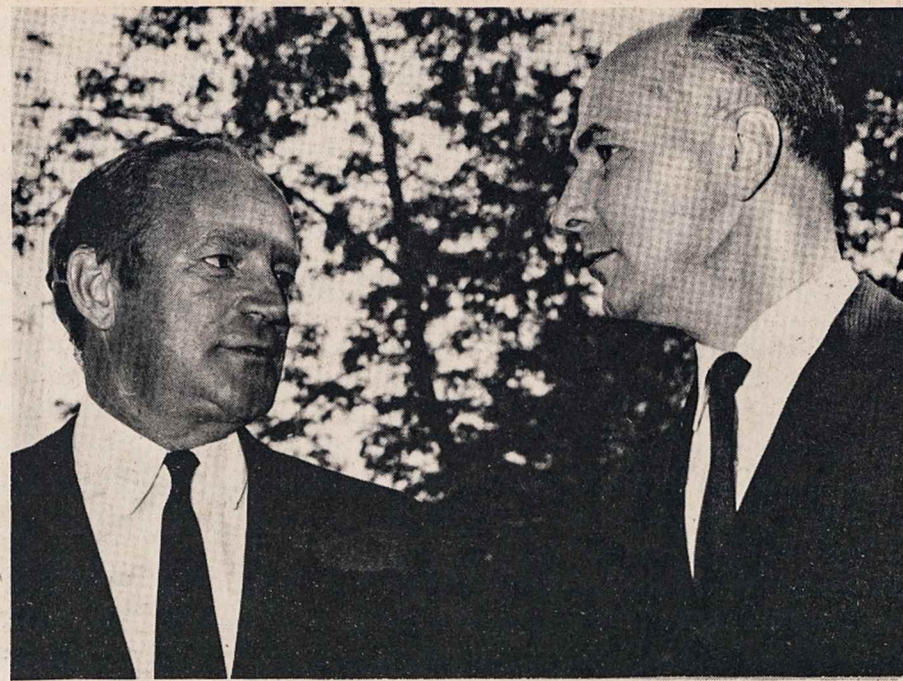
I. Lietuvos laisvės ko-vos su bolševikais (1918 m. iki 1920 m. liepos mėn. 12 d.). II. Lietuvos laisvės ko-vos su bermontininkais, III. Lietuvos laisvės ko-vos su lenkais ir IV. Klaipėdos krašto išsilaisvinimo kovos.

Tai aiškos temos, ku-rių kiekviena, tvarkoma ir rašoma atskirų, komi-sijos pavestų ir įsiparei-

gojusių, autorių, sudarys-jam sutikus, savanoriui-savyje užbaigtą veiklą.

Pirmoji dalis-Lietuvos laisvės kovos su bolševi-kais-jau baigta rašyti. Jos autorius yra mums gerai žinomas savanoris kūrė-jas pulk. leit. K. Ališaus-kas, lietuvių enciklopedi-jos bendradarbis ir karo skyriaus redaktorius (ž. Liet. Encikl. XV tomą "Lietuvos kariuomenė 1918-1944", o taip pat ki-tuose Liet. Encikl. tomuose kariniais klausimais J.V.), Lietuvos laisvės kovų istorijos idėja jis, matomai, buvo susirūpi-nęs jau senai. Dar Nepri-klausomoje Lietuvoje pa-skelbė ištisą eilę karinių straipsnių "Mūsų Žinyne" ir "Karyje". Paminėtina tik "Mūsų Žinyne" 1938 m. 2 nr. atspausdintas jo vienas pagrindinių darbų "Pirmieji Nepriklausomybės žygiai", kur apra-šyta mūsų kariuomenės organizacijos pradžia ir Jiezo, Kėdainių ir Alytaus kautynės. Neabejoti-na, kad visa tai palengvi-no kovų istorijos pirmos dalies rašymą, kuris, ti-kimės, neužilgo pasiro-dys knygų rinkoje.

Antroji dalis-Lietuvos laisvės kovos su bermontininkais-taipogi jau bai-giama. Visa medžiaga-at-skirų autorių rašiniai-jau paruošta ir tvarkoma spaudai. Šios dalies pa-grindinis autorius taip pat pulk. leit. K. Ališauskas. Trečioji dalis-Lietu-vos laisvės kovos su len-kais — pavesta parašyti,

Po ilgo nesimatymo susitiko mokslo draugai: dr. K. Valiūnas ir dr. K. Karvelis, L.V.L. Varpininkų suvažiavime JAV - se.

kūrėjui dr. phil. Antanui Rukšai, tų kovų dalyviui. Komisijos iki šiol su-kaupta didelė dalis me-džiagos ir šaltinių jau perduota autoriui.

Ketvirtoji dalis -Klai-pėdos krašto išsilaisvi-nimo kovos — taip pat ra-šoma. Medžiaga baigiama telkti. Jos autorius—"Ka-rio" redaktorius karinin-kas Z. Raulinaitis.

Kada visas laisvės ko-vų istorijos veikalas bus baigtas ir pasirodys kny-gų rinkoje, sunku pasaky-ti. Šiais metais reikia laukti bent pirmojo tomo pasirodant, o likusių-ne vėliau ateinančių metų.

Kaip teko patirti, isto-rija nebūsimanti plati, bet sutrumpinta. Ten, kur bu-vo ar bus gauta daugiau šaltinių-bus parašyta pil-niau ir plačiau, o ten, kur nepavyko gauti pakanka-mai tikslų davinų, įvy-kiai bus paminėti trum-pai.

Be liečiančių turinį braižinių, istorija būsian-ti pailiustruota nuotrau-komis žuvusių kovoje dėl Lietuvos laisvės karių, o ir taip pat pasižymėjusių karo vadų, jei pavyks gau-ti laiku jų atvaizdus.

Visą Lietuvos laisvės kovų istoriją išleis ir platins "Kario" redak-ci-ja.

Baigiant šias informa-cijas, tenka nuoširdžiai sveikinti karius-Ramo-vėnus už jų savanoriškai prisiimtą taip sunkų ir atsakomą darbą — iš-

leisti Lietuvos laisvės kovų karinę istoriją, —pa-rodyt dokumentaliai lais-vam pasauliui kaip lietu-viu tauta anuo metu siekė savo šaliai laisvės ir ne-priklausomybės ir kaip kovojo dėl to nesigailėda-ma ir didžiausių aukų. Minint šiais metais Lie-tuvos valstybės atstaty-mo 50 metų sukaktį, —tai bus tikrai čia išeivijoje — reikšmingiausias mūsų veiklos įnašas kovoje dėl Lietuvos laisvės.

J. Viliušis

KINGSTON, Ont.
STAGMENA

Buvo visai netikėta steigmena, kai montrea-liškiai p. Irena ir dr. Pe-Lukoševičiai su mielom dukrelėm, p. Birutė, Ąin-taras ir dr. Henrikas Na-giai, p.p. Monika ir Vyta-tas Jonynai, dr. Ilona Gra-žytė, Ieva ir Kastas An-driuskevičiai ir p.p. Jū-ratė Ciplijauskaitė-Tan-neriai su atžalynu ir iš Toronto p.p. Lėnos, Ieva ir Jurgis Adomaičiai ap-lankė Kingstono sodyboje dail. Anastaziją ir Antaną Tamošaičius ir jiems su-rengė iškilmingą puotą sveikindami Kanadoje Dailės Studijos įkūrimo 20 metų progą.

Šiai sukakčiai atžymėti svečiai iš Montrealio at-vežė ir jų sodyboje pasodino šermukšnį. Dailės Studijos sukakties proga sveikino laiškais p.p. J. V. D. Daniai, dail. Teles-foras ir Aldona Valiai, p. p. A. V. Zubai ir kt.

STASYS GERVILAS

10.

TRYŠ NUPLĖSTOS KAUKĖS

(N. Lietuvos slaptosios policijos detektyvo pergyvenimai Vilniuje ir Vilniaus krašte 1939 - 1944 metais).

Iš visų žmogžudysčių ir plėšikavimų aiškėjo, kad mieste veikia labai pavojinga žmogžudžių gauja ir gerai aiškėjo, jog didžiulius nusikaltimus daro gerai ginkluoti komunistų teroristai. Reikėjo sku-biai aiškinti jų prisilai-kymo vietas ir, kas svarbiausiai, bendradarbius ir kitus ryšininkus. Šiek tiek pagerinus informaci-jų gavimą, ypač miesto pakraščiuose, vieną po-vakaryj eidamas iš pasi-matymo su bendradar-biais Antakalnio šaluti-nėje gatvėje susitinku, du — vieną aukštą, kitą žemesnį, tipus, kuriuos tuo-jau įtariau, kad yra tie patys pavojingieji-paseku kur jie užėis, nes sulai-kyti buvo rizikinga — vie-

nam prieš du: vieną nušo-vus vietoj ir nesant tikrų įrodymų-taip negalima, o padaryta tokia klaida būtų labai apgailėtina ir kom-promituojanti lietuvių slaptosios tarnybos var-dui. Nutariau atsargiai pasekti, nes buvau įsitiki-nęs, kad naktį šie įtaria-mieji eina į tam tikrą vietą, kur nuolatos prisi-laiko, o žinant prisilaiky-mo vietą, bus geresnė ga-limybė toliau sekti ir ieš-koti geresnės progos juos suimti. Įtariamuosius se-ku iki, vadinamo Sapie-zynski Rovy pirmo kaimelio, kur sekamieji dingsta neapšviestame kaime tarp mažų name-lių, bet vistiek geriau, kad nustatytą prisilaikymo vietą arba turimi drau-

gai.

Be šių įtariamųjų aiš-kinimo dar buvo aiškini-mų kitose miesto dalyse ir kaip man, taip kitiems pareigūnams buvo parei-ga aiškinti nusikaltimus, kurių nemažėjo, bet dau-gėjo. Ypač rudenio-p-kada baisų terorą prieš žydų tautybės žmones. Tas ne-abejotinai veikė ir į mūsų tarnybinės iniciatyvos gerus norus-tarnauti sa-vam kraštui, saviems žmonėms.

Gaunui iš tam tikro as-mens žinią, apie vieną ginkluotą besislapstantį buvusį komunistų polit-ruką, kuris nuo Riešės atvyksta į Snipiškių prie-miestį pas vieną buv. komunistų valdžios parei-gūno gyvenašlę ir su jos pagalba geresnėmis pro-gomis atima iš ūkininkų maistą ir geresnius daik-tus vežant savo artimie-siems į Vilnių. Nors tai nėra didžiausias nusikal-timas, bet vistiek taip ne-turi būti ir laukiu geres-nės progos. Išsiaiškinęs

minimo politruko tą "draugę" pasirošiu. Ne-ilgai trukus gaunu žinią Vilnių turgaus dienoje, kad įtariamasis vėlai po pietų išėjęs iš "draugės" Riešės plentų į kaimus. Jau turėdamas jo išvaiz-dos ir apsirengimo vaiz-dą ir apytikrias žinias, paprasčiau vieną iš tar-nautojų K. pavažiuoti dvi-račiais su manimi. Pava-žiavę apie kilometrą už miesto, pasivejam einantį labai panašų į įtariamąjį vyriškį, kurį staiga sulai-kom. Išskratę, suradome ginklą su gausybe šovi-nių. Patikrinus visus do-kumentus, paaiškėjo bu-didesnio kariuomenės da-linio politrukas ir kom-partijos kandidatas Kole Ivanov. Kas su juo toliau buvo padaryta, neįdoma-bausi ir nežinau. Tai buvo gražios išvaizdos, gra-žiai apsirengęs, manda-gus ir atvirai atsakinėjo į jam duotus klausimus. Suėmę ginkluotą polit-ruką, apie kilometrą ar daugiau, ėjome pėsti iki gavome vežiką. Turgaus

dienoj sutikome daug ne-pažįstamų žmonių, iš ku-rių kas nors pranešė ir jo. "draugei", nes vos suim-tąjį pristačius į įstaigą, skubiai vykom pas ją, bet jos namuose jau nebuvo. Už dienos kitos paaiškė-jo, kad ji buvo jauna graži moteris ir palaikiusi ry-šius su keliais besislap-stančiais politrukais ir pabėgusi į Molodečnos apylinkę.

Rusams komunistams okupavus Lietuvą, ke-liams mūsų žmonėms bu-vo žinoma, kad Vilniuje veikia slapta radio sto-telė, palaikyti ryšiai su Vokietijoje esama mūsų centro organizacija ir Lietuvos atstovybė Ber-lyne. Radio siųstuvėlis veikė neblogai. Dėl pa-slapties išlaikymo, buvo kilnojamas ir į Vilniaus apylinkes. Siųstuvėlį nau-dojo ištikimi lietuviai, bet kaip vėliau, iš surinktų žinių paaiškėjo, jie nebu-vo pakankamai instruk-tuoti ir paruošti kaip tą didelę paslaptį išlaikyti ir kaip klaidinti, kas lie-

čia siųstuvo veikimo lai-ka ir vietą. Ne tik ištiki-miausi bendradarbiai, bet ir komunistai čekistai ži-nojo kada veikia siustu-vas. Su specialiais aparatais nustatinėjo siustuvo buvimo vietą ir stengėsi pagrobti ne tik jį, bet ir jo operatorius.

Keletą mėnesių siustu-vėlis buvo naudojamas ir paslaptis išlaikyta, bet laikui bėgant, čekistai iš-plėtė žinių rinkimo tinklą ir suėję į artimesnius ryšius, ypač su studentė-mis, priėjo prie paslap-ties ir siųstuvėlį paėmė Vilniuje vienos dienos vakare, perkeliant jį iš vienos vietos į kitą. Vė-liau tiriant šią išdavystę, išaiškinau tuos žmones, kurie išdavė minėtą pa-slaptį, pagal kurią atiteko siųstuvėlis čekistams. Pasitaręs su vyresnioju do-jo ištikimi lietuviai, bet kaip vėliau, iš surinktų žinių paaiškėjo, jie nebu-vo pakankamai instruk-tuoti ir paruošti kaip tą didelę paslaptį išlaikyti ir kaip klaidinti, kas lie-

cedimino gt. —Geologijos Tyrimo Institute, o prie vokiečių mokytojų Vil-niuje. Antras išdavikas-taip pat studentas ir mo-kytojas prie komunistų. Vokiečių okupacijos metu gyveno Vilniuje. Su abe-jais išdavikais išsikal-bėjus, susidariau nuomo-nė, kad jie jokių būdu ne-galėtų išsisukti nekal-tais.

Geologė studentė, pagal turėtas žinias, meilikavo su čekistu, jaunu kapito-nu, bet apie tai su ja ne-kalbėjau ir neužsiminiau. Žinojau, kad juos suėmus, reiktų atiduoti Karo teis-mui, sudarytam iš SD-SS pareigūnų, kurie nuspręs-tų — sušaudyti. Tų žmonių suėmimą atidėliojuau kiek galima ilgiau. Keičiantis beveik kasdien karinei padėčiai, pavyko tuos iš-davikus išsaugoti nesuim-tus iki pasitraukimo iš Vilniaus prieš antrąją komunistų okupaciją.

Daugiau bus.

KULTŪRINĖ KRONIKA

DIDŽIAUSIOS MONTREALIO ŠVENTĖS IŠVAKARĖSE

Nėra ši antraštė išpūsta. Iš tiesų, šlandien Montrealio lietuviai gali užtarnauti didžiulius visos laisvojo pasaulio tautiečių akivaizdoje vienu atsiekimu - VINCO KRĖVĖS LITERATŪRINE PREMIJA. Toji premija per pastaruosius keliolika metų pasidarė ne tik viena pačių populiariausių, bet taip pat ir labiausiai vertinamų ir laukiamų pačių rašytojų tarpe. Toji premija nebuvo niekad užtemdyta jokiais užkulisiniais manevrais nei pasipiktinusių balsais, ją išteikus. Nebuvo jį niekad paskirta knyga, kurios literatūrinė vertė būtų mūsų kritikos nieškelta. Pagaliau, ir jos piniginė vertė 500 dolerių pralenkia daugelio pasaulinio garso premijų. Visa tai buvo pradėta keliasdešimties Lietuvos Akademinio sambūrio narių, žinoma, paremiant visai lietuviškai Montrealio šviesuomenei. Savo laiku, prieš pirmosios Vinco Krėvės literatūrinės premijos įteikimą poetui Jonui Aisčiui, buvo pesimistiškų balsų, kad neilgai galėsime tokį užsimojimą tęsėti. O tačiau tęsėjome! Štai, šiais metais įteiksime jau septintąją! Ir tai yra aiškus įrodymas, kad Montrealio lietuviai tyliai, be daugelio žodžių ir be reklamos, moka idėjas įgyvendinti. Ir be galo svarbu paminėti, kad toji premija yra, su mažytėmis išimtimis, tikrai vienu montrealiečių lie-

tuvių atsiekimas ir auka. Šiais nepriklausomybės sukaktuviniais metais Lietuvos Akademini sambūris nori ypač iškilmingai premiją įteikti, nes tai yra paties sambūrio sukaktuviniai metai. Sambūris šiais metais švenčia savo veiklos dvidešimtmetį. Dvidešimties metų ir žmogaus gyvenime yra reikšmingas laiko tarpas. Tuo labiau reikšmingas jis tokios mažos apimties išelvių susibūrimui. Be centro valdybų, filialų, paramos fondų, turtingų donatorių, be plačiai išplitusių rėmėjų Lietuvos Akademini sambūris netiktai prisideda prie kiekvieno savo kolonijos reikšmingesnio sumanymo ar pasirodymo, bet taip pat, nuolat plačiau ir sėkmingiau, vysto savąją vidinę organizacinę veiklą. Sambūrio nariai praktiškai sutinkami kiekvienam bendruomeniniam Kanados ir Montrealio pasireiškime. Todėl visai suprantama, kad šių metų lapkričio mėnesio 16 dieną jie tikisi pamatyti visus lietuvius, kurie rūpinasi sava kultūra, nepaprastai čiausiame Montrealio baityje. Baliai parinkta ir atitinkama vieta - puošni Chateau Champlain viešbučio Viger salė, pačiam Montrealio miesto centre (Place du Canada). Šio šaunaus baliaus metu bus atitinkamai paminėti Sambūrio jubiliejinės sutonijos premija yra, su mažytėmis išimtimis, tikrai vienu montrealiečių lie-

mija ir - pirmą kartą Montrealio lietuvų istorijoje - pristatytos mūsų visuomenei šių metų lietuvaitės debutantės. Be abejo, bus šokiai, grojant pirmaeiliam orkestrui, bus įvairiausi atsigalvinimai bei kitokios staigmenos. Už be galo kukli tokia proga įėjimo mokesčių (12 dolerių ir pusė) baliaus dalyviai bus taip pat pavaišinti puikia vakariene (su vynu!).

Pravartudar būtų prisiminti visus Vinco Krėvės literatūrinės premijos laureatus. Pirmasis - Jonas Aistis. Vėliau: Jonas Mekas, Marius Katiliškis, Vincas Ramonas, Algimantas Mackus ir Kostas Ostrauskas. Pažįstajam mūsų literatūrai nėra ko aiškinti, kad toks sąrašas nepadarytų gėdos net didžiausių reikalavimų keliančiam viešumui. Visi šie vardai yra jau tapę mūsų literatūros istorijos savastimi.

Belieka tikėtis su idomumu laukti septintojo laureato pavardės, o taip pat ir visų montrealiečių lietuvių gausaus atsikankymo. Parodykime dar kartą visiems, kad mes esame sutais, kurie dirba!

H. N.

Ne taip jau retai pasitaiko, kad būsimasis dailininkas mokykloje studijuojant ir baigia vieną meno šaką, o po to dirba visai kitoje. Kąjėtonas Klėrius specializavosi skulptūroje, o tolimesnėje kūryboje pasižymėjo kaip tapytojas-akvarelistas. Juozas Mikėnas į Paryžių išvyko studijuoti dekoratyvinės tapybos, o grįžęs išten skulptoriumi... Taip buvo ir su dailininku Adomu Galdiku. 1916 m. Petrograde jis baigė Štiglico vardo taikomosios dailės mokyklą, įgydamas grafiko-ortisto specialybę. Tačiau, grįžęs į Lietuvą, dirbo tapyboje. Dėl ko taip atsitiko - niekuomet jo nesiteiravau. Manau, kad tuomet Lietuvoje grafikai, ypač estapai, jį nematė jokių didesnių ateities perspektyvų. O gal juto, kad jam nepakaks juodos ir balios spalvos išreikšti visumą: laisvės vaizdą - bei neramus jausmo niuansams. Tiesa, grafikos jis visiškai neatsisakė - laikas nuo laiko padarydavo vieną kitą otortą ar litografiją, o lietuviškosios grafikos meno ugdyme A. Galdiko vaidmuo be galo didelis. Ryškiausius pėdsakus šioje srityje jis paliko Kauno meno mokykloje, dėstydamas įvairias grafikos disciplinas. Nežiūrint, kad iš Štiglico mokyklos jis išsinešė tvirtus grafikos pagrindus (jo profesorium buvo žymus to meto grafikas akademikas

V. Matė), prieš pradėdamas savo kūrybą Kauno meno mokykloje, vėl kuriam laikui buvo išvykęs į Berlyną pagilinti žinių bei įsigyti grafikos studijai būtiniausių įrengimų ir medžiagos: graviuroms ir litografijoms spausdinti presų, litografinių akmenų ir pan. A. Galdiko mokinių prisiminimai, šioje studijoje su dideliu malonumu ir atsidėjimu dirbo ne tik mokytojas, bet ir jo auklėtiniai.

Iki 1940 m. Kauno meno mokyklą baigė nemažas būrys grafikų. Vieni jų - J. Kuzminskis, V. Jurkūnas, A. Kučas - jau seniai pelnęs sėkmingai dirba pedagoginį darbą, ruošdami naujas grafikų kartas, antri - anksti tragiškai mirusi M. Katiliūtė, T. Kulakauskas, P. Rauduvė ir kiti - pasireiškė ar tobesieikiama vien tik kūryba. Ir vieni, ir kiti per tą laikotarpį sukūrė daug vertingų grafikos darbų, kurie savo brandumu tvirtai įeis į mūsų meno istoriją.

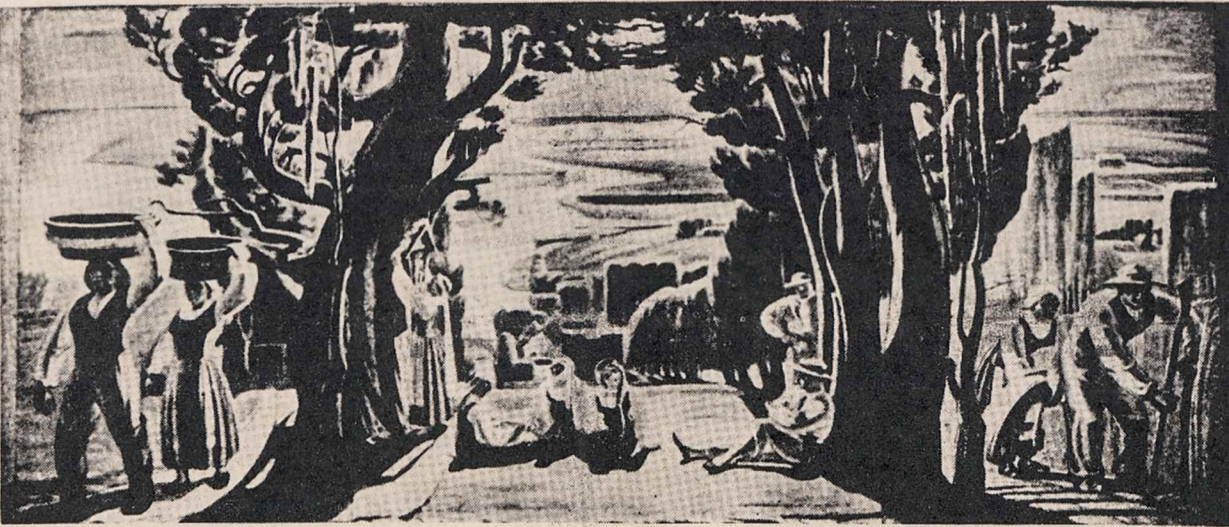
Greta pedagoginio darbo A. Galdikas išvarė gilią vagą ir tapybos srityje. 1920-1940 m. laikotarpyje jis dalyvaudavo beveik visose dailės parodose. 1931 m. buvo surengęs individualią savo darbų parodą Paryžiuje, kurios metu vieną darbą įgijo Liuksemburgo muziejus.

Iš A. Galdiko stambesnių tapybinių kompozicijų pažymėtinos: „Žemaičių ubagai“, „Vėjas“ ir daug kitų; portretų tarpe reikšmingesni autoriaus tėvo ir dr. J. Basanavičiaus, o jo natūrmortinė ir ypač peizažinė tapyba buvo tokia gausi, kad joje išskirti kurios nors charakteringus darbus bei kūrybos laikotarpis ne taip lengva. Kurį dailininko tapybos žanrą beapimtumė, kompoziciniuose ir spalviniuose sprendimuose jis visuomet nenuilstamai ieško naujų išraiškos priemonių. Dėl to jo darbai, ypač peizažai ir natūrmortiniai, ne tik įvairūs meninės interpretacijos atžvilgiu, bet ir giliai nuotaikingi, emocionalūs.

A. Galdikas žinomas ir kaip scenos dekoratorius; Kauno dramos teatre buvo pasistatyta septyniolika veikalų su jo projektuotomis dekoracijomis. 1937 m. Parvžiaus parodoje „Technika ir menas moderniam gyvenime“ jo tapytas triptikas buvo pažymėtas „Grand prix“, o V. Krėvės „Šarūno“ pastatyme make-tas - aukso medalis.

Visa tai A. Galdikas pasiekė ne vien savo gabumais, bet ir nepaprastu darbštumu. Veržimasis dirbti buvo tik-

NUKELTA (5 psl.)

A. Galdikas. Triptikas Lietuvos paviljonui Tarptautinėje Paryžiaus parodoje

TREJOS DEVYNERIOS

VEDA DR. GUMBAS

Ne jis vienas kaltas.

Mokytojas supykęs bara mokinį:

— Tavo šitas namų darbas yra tiesiog baisus. Nesuprantu, kaip vienas žmogus gali pridaryti tiek klaidų?

— Aš ne vienas dirbau, — teisinasi mokinys. — Man ir tėvas padėjo.

Pervėlai išpėjo

— Atleiskite, panele, šiame ežere uždrausta maudytis.

— Tai kodėl tamsta nepasakei to, kol aš buvau nenusirengusi?

— Nusirengti įstatymas nedraudžia.

Viskam pasiruošus

— Panele, manau kad sutiksite su manim pašokti?

— Žinoma: Juk ne smagumų ieškoti šį vakarą aš į čia atėjau.

A. Galdikas. Miškinis

A. Galdikas. Takelis miške

VINCAS MYKOŁAJTIS SUKILĖLIAI PUTINAS

XVII

Rytojaus dieną dalinys patraukė į Raguvos miškę ir susistojo nakvoti netoli Gineitinių kaimo. Tačiau kardas galėjo pasiekti jo krūtinę, ir tik Petro ar Steinelgiams teko šioje vietoje ilsėtis. Priešas jau ži-pono atmušti, sviro į žemę. Sutartinai kovojo ir visi nojo, kuriais keliais traukia Sierakausko dalinys. Iš kiti dalginkinkai, gindami ne tik savo, bet ir savo draugų, Ukmėrgės tuojau pajudėjo pulkai pėstininkų ir es-gų gyvybę. Mirties pavojus suvienijo juos stipriai kadronas ulonų, vadovaujant kapitonui Kaverui, vy-negu giminystės ryšys.

tis sukilėlius. Laimė, Sierakauskui apie tai buvo laiku pranešta. Sukilėlių štabas nutarė pasinaudoti patogia vietoje prie Gineitinių kaimo, leisti maskoliams įeiti giliau į pelkėtą mišką, čia juos apsupti ir sumušti. Kolyškos vadovaujami šauliai pasislėpė abipus kelio, o Mackevičius su savo dalginkinkais turėjo apėpti priešą iš užpakalio ir taip apsuptą sunaikinti.

Šį kartą Mackevičius paliko arklių toliau miške ir pėsčias stėjo savo vyrų priešaky. Petras ir Adomas Noreika stovėjo čia pat už jo. Atokiau jis matė Steponą, Kazį ir dar kelis šilėniečius. Kaip šie, taip ir visi kiti laikė palenkę priekini savo dalgius, pasiryžę kiekvieną akimirką pulti priešą. Mūšio planas buvo beveik toks pat, kaip ir prie Sušvės, tik čia pavojingesnis tiek priešui, tiek ir saviškiams. Buvo manoma, kad apsuptas priešas kausis narsiai ir atkakliai, bandydamas prasiveržti atgal, dėl to ir dalginkinkams reikės laikytis visomis galimomis. Taip ir įvyko.

Netrukus ant kelio nuo Vadoklių pasigirdo būdingi kariuomenės eismo garsai. Maskoliai, matyt,ėjo drąsiai, nesitikėdami tokioje pelkėtoje vietoje susitikti su priešu. Iš paskos braškėjo gurguolės vėžimai.

Kaip ir prie Sušvės, Kolyškos šauliai leido priešui pasislėkti tolokai į priekį, ir tik tada supoškėjo šaulių. Priešas, užkluptas iš netyčių, metėsi atgal, bet šia Mackevičiaus dalginkinkai pastėjo jam kelią. Nuskarėjo Jankauskų Kazio ragas, iš visų krūtinų išsiveržė riksmas „mušk neprieteliui!“, ir pirmieji maskulėlių kariuomenės pasuko į pietryčius, ir Andriolkiai, puolę atgal, krito, perverti baisaus valstiečių niškio girią, ir apsisistojo prie Terazboro bajorų kaimo netoli Anykščių. Čia jie nutarė pasislėkti.

Isisiautėjo įnirtingas mūšis. Priešas žūt būt norėjo prasiskverbti atgal. Tačiau Mackevičiaus dalginkinkai narsiai atmušinėjo puolikus. Jis pats dešinė mostagavo kardu, kairiaja gynėsi pistoletu. Jis nepajuto jokio gailesio, nei sąžinės priekaišto, nei pasibaurėjimo, kai parmušė ant žemės vieną vyrą ir pakaustytų bato užkulniui pribagdams trenkė jam į galvą. Tačiau kažin ar jis būtų išlikęs gyvas ir sveikas po šio susirėmimo, jei Petras Balsys ir dėdė Steponas, patys gindamiesi ir puldami priešą, nebūtų nuolat metęsi ir savo vadą. Buvo akimirka, kada durtuvą ar šautuvą buožėmis, kardais, pistoletų rankenomis. Suremti iš visų šonų, saldotai, paklausę savo komandos, metėsi į pasitaikiusią miške sausesnę vietą, prasimušė gilyn ir, dengiami krūmų bei medžių, pasitraukė iš mūšio lauko. Ant kelio liko visa jų gurguolė - vėžimai su atsarginiais ginklais, apranga ir maistu.

Tuo tarpu Kolyškos šlėkta, kai, priešui susimaišius su savaisiais, šaudyti pasidarė neįmanoma, taip pat metėsi į kelią ir puolė maskolius, kas kuo galėjo: šautuvų buožėmis, kardais, pistoletų rankenomis. Suremti iš visų šonų, saldotai, paklausę savo komandos, metėsi į pasitaikiusią miške sausesnę vietą, prasimušė gilyn ir, dengiami krūmų bei medžių, pasitraukė iš mūšio lauko. Ant kelio liko visa jų gurguolė - vėžimai su atsarginiais ginklais, apranga ir maistu.

Ši pirmoji stambi pergalė Raguvos miške pripildė Sierakausko, Mackevičiaus, Kolyškos ir eilinių sukilėlių širdis džiaugsmo ir pasitiekėjimo. Jie sumušė stiprų priešą dalinį! Jie nepabūgo ciesaorus gerai apginkluotos kariuomenės! O, kad jiems tokių ginklų! Štai jie laimėjo ir ginklų. Jie nori jais pasidalinti, bet Sierakauskas neleidžia. Tie ginklai bus apginkluoti naujiems savanoriams. Sierakauskui rūpi padidinti savo kariuomenę.

Naktį jie traukė toliau į žiemius, į Karpio girias, ir susistojo prie Korsakiškių kaimo. Čia prisijungė dar du sukilėlių būriai. Sierakausko ir Mackevičiaus jėgos nuolat augo.

Netrukus prie Korsakiškių įvyko dar vienas sukilėlių susirėmimas su tuo pačiu Kaverio pulku. Po gausių šūvių priešai išsiskyrė be mūšio. Po šito nereikšmingo susirėmimo Sierakausko ir Mackevičiaus štabas nutarė keisti žygio kryptį priešui suklaidinti. Sukilėlių kariuomenė pasuko į pietryčius, ir Andriolkiai, puolę atgal, krito, perverti baisaus valstiečių niškio girią, ir apsisistojo prie Terazboro bajorų kaimo netoli Anykščių. Čia jie nutarė pasislėkti.

XVIII

Andrioniškio girioje jie surado saugią vietą. Erdvi aikštė, apsupta didelių medžių ir tankių krūmų, slėpė juos nuo pašalinio smalsuolių. Jokių kelių, jokių takų. Tik pačių sukilėlių sargybos galėjo atvesti į stovyklą, jei kam tai buvo reikalinga. O reikalingų emė atsirasti. Pradėjo plaukti į Terazborą, ieškodami lietuviško vaiko, nedideli sukilėlių būriai ir atskiri vyrai, pasiryžę kautis drauge su Mackevičiaus dalginkinkais. Mūšio prie Raguvos garsas plačiai nuskambėjo visoje rytų Lietuvoje, o to mūšio didvyrių liaudies akyse buvo Mackevičius. Savanoriai jo ir klausdavo, ir jį ir kreipdavosi. Jis, kaip ir anksčiau, rūšiai juos priimdavo, trumpais žodžiais nusakydavo, kas jų laukia. Pasitaikydavo, kad grįždavo ir anksčiau pabėgusieji per mūšį prie Sušvės arba jo ligos metu. Šiems jis būdavo ypatingai rūstus.

— Nubaust tave reikėtų. Sušaudyti. Taip elgiąsi visur su dezertyrais. Nesiteisink! Jei jau grįžai ir dalgi atsineši, tiek jau to. Pasilik. Jei gausiau antrąsyk bėgantį - kulka į kaktą arba po sausa šaka!

Sukilėlių Andrioniškio girioje dabar jau prisirinko apie pusterčio tūkstančio. Vyriausiuoju vadu visi laikė Sierakauską, viešai žinomą Dolengos pavarde. Jis planavo tolimesnį žygį, jis sutvarkė ir visą tą būrį, kaip tvarkoma tikra kariuomenė. Jis sudarė devynis batalionus po tris šimtus žmonių. Kiekvienam jis paskyrė vadovą. Trečiajam batalionui teko vadovauti Mackevičiui.

Plaukiant vis naujiems savanoriams, Sierakauskas svajėjo padidinti savo kariuomenę ligi dešimties tūkstančių žmonių ir tada lemtai susiremti su priešu. O kol kas reikėjo toliau savanorius mokyti vartoti ginklą. Aikštė miške tam labai tiko. Viename jos krašte rikiuodavosi batalionai, su savo vadais priekyje sutartinai žengdami maršą, eidavo į vidurį aikštės, išsiskirdavo, pratindavosi kirsti ir durti, vieni kitus puldavo, krisdavo ant žemės, neva slėpdamiesi nuo priešo, šliauždavo, vėl pašokdavo ir su riksmu mesdavosi pirmyn - ir taip ligi nuovargio, kuriuo tačiau niekas nesibodėjo ir nesiskundė. Muštui vadovavo batalionų vadai, o po visą aikštę raitas skraidė Sierakauskas. Dalginkinkus ypačiai prižiūrėjo Povilas Vivulskis, tos ginklo rūšies žinovas, puikiai mokąs lietuvių kalbą. Tai vienur, tai kitur skambėjo jo skardūs balsas:

— Priekin marš!.. Viens-du, viens-du!.. Kirsk! Durkl!.. Atgall!.. Kairėn! Dešinėn!.. Kur lendi? Stok!.. Nežiopsok!..

Kitame aikštės krašte mokė šaudyti į taikinį. Retkarčiais supoškėdavo vienas kitas šūvis. Reikėjo tauptyti paraką.

Protarpiais aikštėje skambėdavo dainos. Džiugiai virpėjo pavasario saulės įkaitintas oras, medžių tankmėje gaudė aidai. Iš šalies pasiklausęs, galėjai pamanyti, kad tie jauni vyrai susirinko čia į kokią gegužinę, o ne į kruvinų mūšių pratimus.

Mackevičiui patiko šitie kariški pratimai, jis džiaugėsi, kad jo vyrai sugeba gerai vartoti ginklą, įgyja drąsos bei pasitiekėjimo. Tačiau susidariusia padėtim, atvykus Sierakauskui, visiškai patenkintas jis nebuvo. Žinoma, gerai, kad sukilėlių priešakyje atsisotjo karo dalykų žinovas, specialistas. Gerai, kad Sierakauskas, nors bajoras, kilęs iš Lenkijos, yra nuširdus demokratas, prastų žmonių draugas, Lietuvą pamilęs žmogus. Tačiau jis kelia Mackevičiui ir rimtų abejonių. Sierakauskas - jausmų žmogus, egzaltuotas entuziastas. Atrodo, kad jis daugiau pasitiki entuziazmu negu ginklu. Jo planai truputį fantastiški ir neišlaiko Mackevičiaus kritikos. Sierakauskas iš pradžių buvo sumanęs sujungti visus mažesnius sukilėlių būrius ir su šita jau nemaža kariuomene per Žemaitiją pasiekti pajūrį. Dabar jis šito plano atsiskė ir sumanė traukti į šiaurę, o pajūrį pasiekti per Kuršą apie Liepoją. Pajūry būsiai išlaipinti užsienio savanoriai ir ginklai. Mackevičiui atrodė, jeigu į pajūrį galima prasiskverbti, tai tik miškais su mažu būriu. Tą galėtų padaryti jis pats, Kolyška, Kušleika arba Dluskis Jablonovskis. Tačiau to neįmanoma atlikti su didele kariuomene. Caro armijos pulkai ją tuoj apsuptų ir sunaikintų. Taigi ir šis sukilėlių būrių telkimas į Andrioniškio girią kelia Mackevičiui nemažą susirūpinimą. Garsas apie juos skamba jau labai toli. Ir čia juos gali užklupti stiprios caro armijos jėgos ir sunaikinti.

Mackevičius mano, kad sukilime reikia laikytis tokios taktikos. Visoj Lietuvoj turi knibždėti sukilėlių būriai - lankstūs, drąsūs, sunkiai pagaunami. Jie turi užpildinėti mažesnius kariuomenės dalinius, valdžios įstaigas, visą kraštą laikyti nuolatiname aliarmo būvyje, kol sukilimas išigalės Lenkiją ir pačioj Rusijoj. Patį Mackevičių daug labiau vilioja bastytis su savo būriu po Lietuvos miškus, kaimus ir miestelius, negu stovėti bataliono priešakyje Sierakausko kariuomenėj ir laukti nežinia ko, o, greičiausiai, būti sumuštam kokie carinės armijos generolo. Pripratusį veikti savarankiškai, Mackevičių labiausiai slėgia šitas priklausomumas Sierakauskui ir jo abejotinos strategijos vykdymas.

Daugiau bus.

TORONTO

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAJE TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME
5% už depozitus
5½% už šėrus

DUODAME
mortgicijus iš 7%
asm. paskolas iš 7%
MILIJONŲ DOLERIŲ.

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenęs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS!

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

Ivairios sudėties maisto siuntiniai, automobilių, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, šaldytuvai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizoriai, radijo priimtuvai, transistoriai, radijo aparatai, laikrodžiai, kilmiai, baldai, butai (apartamentai), poilsis kurortuose, poilsis kurorte su gydymu ir t. t.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svorio grynai.
- Turime pardavimų įvairių modelių ir kitų prekių.
- Gyvena ne Toronto, prašome savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sauginiai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turite nesulaukę, prašome klausyti, telefonuoti bei rašyti, mielai pasiliksime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasitruošė patarnauti ateityje.

**LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.**

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p. Savininkai A. ir S. KALUZA

JUBILIEJINIS MEDALIS

Malonu pranešti, kad Toronto filatelistų ir numizmatų klubas ėmėsi didelio darbo išleisti Lietuvos 50 metų jubiliejui atžymėti gražų medalį. Išvis — tai pirmasis Kanados lietuvių medalis.

Medalis 40 mm diametro ir 5 mm storio. Pirmoje pusėje vaizduoja skulptoriaus Zikaro laisvės statulą su įrašu "Lithuania 1918-1968"; antroje pusėje — aukštai Kanados "klevo lapas", žemai — Gedimino stulpai ir įrašas "Toronto Lithuanian Philatelic - Numismatic Society".

Išleista dviejų rūšių: bronzinių — jų kaina \$ 3.00 ir sidabrinių ("999 proof"), kurie visi numeruoti ir tik 500. Šių kaina po \$ 12.00. "De lux" dėžutė, kurioje telpa du medaliai \$ 1.75 extra, dėžutė, kurioje telpa vienas medalis \$ 1.50.

Šiuos medalius galima užsisakyti per biuletenio redaktorių: Rev. B. Jurkšas, P. O. Box 127, Toronto 19, Ont. Canada. Dalis medalių taip pat bus pardavimui parodos metu. Kadangi medalių skaičius yra nedidelis, be to, ir kanadiečiai "dealeriai" jais labai susidomėjo, patartume visiems lietuviams rinkėjams kuo greičiausiai juos užsisakyti.

Šio medalio išleidimas yra surištas su didelėmis išlaidomis, tačiau leidėjai tikisi padaryti šiek tiek ir pelno, kuris bus skirtas tolimesnei klubo veiklai.

Filatelistų ir Numizmatų Klubas

NOTARAS

ANTANAS LIUDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V.S. Mastis, L.L.D.

Namų, farmų ar bet kurio verslo pirkimo-pardavimo dokumentų su darymas, mortgicijai, sutartys, testamentai ir visi kiti teisiniai reikalai.

408 RONCESVALLES AVE.,

TORONTO.

Margio vaistinės II aukštas.
Tel: Įstaigos LE 7-1708.
Namų CR 9-6166.

VYTIS PAMINĖJO DEŠIMTMEČI

Pirmojo pokaryje užjūrio išeivijoje įsteigto sporto klubo Vytis dešimtmetis buvo atžymėtas spalio 5 d. Seaway viešbutyje dalyvaujant apie 300 svečių. Po vakarienės, trumpoje programoje kalbėjo klubo pirmininkas Antanas Supronas, sveikino koks J. Žmuidzinas, kun. P. Ažubalis, Ben-

drumenės apyl. p-kas G. Balčiūnas, kaimyninių sporto klubų: Toronto Aušros, Hamiltono Kovo, Londono Tauro atstovai. Buvo sveikinimų ir raštu.

Kaipo Aušros atstovas kalbėdamas, prisikėlė mirties kalbą, Tėv. Paulius Baltakys pranešė, kad pagaliau, Vyčio sportininkams būsią užleista parapijos salė vienam vakarui savaitėje. Tai rodo, kad abiejų Toronto sporto vienetų santykiai dar labai sunormalės.

Taipogi buvo pristatyti buvę klubo pirmininkai, iškylus vyčiai Kanados sporto meisteriai, garbės nariai. Į pastaruosius šiemet buvo pakeltas buvęs gerus sportininku, o dabar uoliu vadovu Mamertas Daliūnas. Pažymėtina, kad minėjamam specialiai iš New Yorko buvo atvykęs

Keturi žymieji rašytojai skaitė savo kūrybas Los Angeles Calif., iš kairės: Stasys Santvaras, E. Tumienė, Bernardas Brazdžionis, Pulgis Andriusis, Ale Rūta, J. Kapočius, Bronys Raila, Ant. Gustaitis ir ALB-nės skyriaus pirmininkas Audronis. Nuotrauka L. Kanto.

SUDREBINO, PRAVIRKĖ, PRIJUOKINO TORONTO LIETUVIUS

Keturių lietuvių rašytojų — poetų dramaturgų, satyrų Pulgio Andriusio, Bernardo Brazdžionio, Antano Gustaičio ir Stasio Santvaro literatūros vakaras rengtas Lietuvių Enciklopedijos — J. Kapočiaus, Prisikėlimo salėje spalio 6 d. 6.30 po pietų praėjo su neapsakomu, neaprasomu pasisekimu.

Visų keturių didžiųjų grynas žodis iš širdies patalė į širdį. Kad pilna salė prisirinko ir senos ir jaunos publikos, tai dar ne viskas, bet kad kūrėjai juos visus pagavo (kaip Pulgis ar Gustaitis sakyti už uodegos ir karčių ir galvos) ir užhipnotizavo daugelį išjudino apatiškumo, ypač knygai ir lietuviškumui, tai čia labai didelis didelis įvykis, mum lietuviams stipresnis už Red Skelton, Bob Hope, ir kt. amerikoniškas TV žvaigždės. Visų keturių dvasios milžinų — vaidylių pasirinkimas temų taip buvo vykęs, taiklus, kad aš belūdėdamas, besijuok-

damas, beskvatodamas, besišlykštedamas apie tyronų užgnaužtas mažiesiems laisves, galvau kokias jie prigimties dovanas nešioja, koks žodis jų svarus. Bevažinėdami jie prikėlė ne vieną iš kapų milžinai, nors jie būtų užaugę ožiais ir "sėdėtų tik tarp girtų ubagų". (A. Gustaitis).

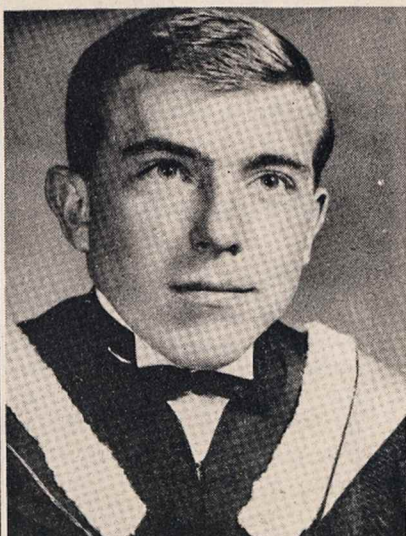
Pagauti tremtinių mases ir užburti nors porai valandų šiais materialistiniais laikais, kai daugeliui lietuviški reikalai pamiršti, užšlopinti gražių gražių namų, karų, pasaulinių kurortų, tai didelis laimėjimas. Papildymas armijai, kurios labai, labai reikalingos lietuvių tautai išsilaikyti ir iš vergijos išsivaduoti.

Nors visi keturi jau per kapą persirėję ir su snieguotais plaukais, bet mano nuomone, jie turėtų skristi, važiuoti į kiekvieną kampelį, kur tik lietuvių pradeda blysti ir lietuvis pradeda sumaterialėti.

J. Karka.

WINNIPEG, Man.

BAIGĖ MOKSLUS

Viktoras Jurgis Bartininkas, gimęs 1946 m., baigė Manitobos universitetą with a Bachelor of Science honors degree. Proceedings to a Master of Science Degree in Fisheries Ecology at the University of Manitoba.

Dabar yra pakviestas dirbti į tą patį universitetą žuvininkystės skyriuje ir kartu siekti magistro laipsnio.

Šios vasaros metu, kaip Manitobos universiteto profesorius asistento

vietai užimti, buvo išsiųstas įvairiems tyrinėjimams žuvininkystėje. Apūpintas valdiška mašina su įvairiais mokslo įrankiais, kur didesnę laiką

dalį praleido įvairiuose Kanados ežeruose, kaip naras, tyrinėdamas įvairiausių žuvų bei kitų povandeninių gyvių gyvenimą. Anot jo: povandeninis kaip augmenijos, taip ir kitos gyvūnijos gyvenimas esąs lyg koks atskiras antras pasaulis, kurie esą verta žmogui pažinti, nes jis esąs taip pat gražus ir nemažiau įdomus kaip ir gyvenimas ant žemės paviršiaus.

Viktoras jau iš pat mažens labai mėgo žuvažti. Pilnas jo tėvelių namų rūšys ant sienų iškabintais įvairiausių žuvų bei paukščių iškamšomis. Daugybės jų išdailindavo savo draugams, o kitų jų — mažai ir išpirdavo.

Jo tėvelių rūšys, tai buvo jo studijų centras ir lyg koks muziejus. Čia jis išlupinėdavo žuvų ir paukščių kailius, čia jis juos balzamuodavo, skaldė knygas, ruošdavo pamokas ir nemažą laiką dalį praleisdavo su draugais besiaikškindamas.

Kaip jo tėveliai sako: profesoriai į tą mūsų vaiką atkreipė dėmesį ir pasikvietė pas save, gal ir iš jo kada nors bus profesorius?

Liudas ir Stasė Bartininkai yra kilę nuo Seinų aps., Lazdijų valsč., Neravio km. Tėvai Liudą buvo išmokinę siuvėjo amato. Atsitarnavęs Lietuvos kariuomenėje 1930 Vyt. Didžiojo metais atvyko į Kanadą ir apsisistojęs Sas-

LOS ANGELES

LIETUVIŲ KALBA KALIFORNIJOS UNIVERSITETE.

Nuo šio rudens vėl galima įsirašyti į lietuvių kalbos kursą Kalif. universitete, Los Angeles, US

LA. Rudens ketvirtį (Fall

Quarter) bus dėstomas pradinis kursas (elementary), žiemos ketvirtį — vidurinis kursas, o pavasarį ketvirtį — aukštesnis kursas ir lietuvių literatūra. Studentams, lankantiems UCLA, patartina įstoti į rudens kursą ir paskui tęsti lietuvių kalbos studijas per abu likusius kursus (žiemos ir pavasario). Kas neįstos į rudens kursą, tas negalės lankyti žiemos ir pavasario kursų.

Atskirai mokėti už lietuvių kalbos ir literatūros kursus nereikia, jeigu studentas lanko UCLA. Visi gauti pažymiai (kreditai) užskaitomi, kaip ir kitų mokslų šakų.

Tėvai prašomi paraginti savo sūnus ir dukras lankančius UCLA, nepraleisti progos geriau pramokti lietuvių kalbos. Tuo reikala prašom kreiptis į J. Jozą Tininį, tel. 664-1276.

Be anksčiau paminėto Viktoro iš Bartininkų šeimos dar yra Onutė, kuri dirba banke, kaip skyriaus vedėja, Birutė dirba Winnipego policijos teismede — kriminalinių bylų skyriuje, Jonas — to mechanikas, Albertas vienoje kompanijoje aukštoje pareigose ir turi nuosavų įvairių šampų bei kitų reikmenų biznį, o iš jų jauniausias Kęstutis dar tebelanko mokyklą. Tai puiki lietuviška šeima, kuri gali būti pavyzdžiu ir kitiems.

K. Strikaitis

Quar-ter) bus dėstomas pradinis kursas (elementary), žiemos ketvirtį — vidurinis kursas, o pavasarį ketvirtį — aukštesnis kursas ir lietuvių literatūra.

Studentams, lankantiems UCLA, patartina įstoti į rudens kursą ir paskui tęsti lietuvių kalbos studijas per abu likusius kursus (žiemos ir pavasario). Kas neįstos į rudens kursą, tas negalės lankyti žiemos ir pavasario kursų.

Atskirai mokėti už lietuvių kalbos ir literatūros kursus nereikia, jeigu studentas lanko UCLA. Visi gauti pažymiai (kreditai) užskaitomi, kaip ir kitų mokslų šakų.

Tėvai prašomi paraginti savo sūnus ir dukras lankančius UCLA, nepraleisti progos geriau pramokti lietuvių kalbos. Tuo reikala prašom kreiptis į J. Jozą Tininį, tel. 664-1276.

Be anksčiau paminėto Viktoro iš Bartininkų šeimos dar yra Onutė, kuri dirba banke, kaip skyriaus vedėja, Birutė dirba Winnipego policijos teismede — kriminalinių bylų skyriuje, Jonas — to mechanikas, Albertas vienoje kompanijoje aukštoje pareigose ir turi nuosavų įvairių šampų bei kitų reikmenų biznį, o iš jų jauniausias Kęstutis dar tebelanko mokyklą. Tai puiki lietuviška šeima, kuri gali būti pavyzdžiu ir kitiems.

NIAGAROS PUSIASALIS

LV Sąjunga "Ramovė" rengia ginkluotų jėgų atkūrimo 50 metų sukakties minėjimą, kuris įvyks 1968 Laisvės Kovos Metų lapkričio mėnesio 16 d., St. Catharines, Ont. slovakų salėje Page ir Welland gatvių kampas. Pradžia 6 val. vakaro.

Programoje: Invokacija, paskaita ir meninė dalis. Invokaciją skaitys kleb. Tėvas B. Mikalauskas. Paskaitą skaitys savanoris — kūrėjas, Vyčio Kryžiaus kavalierius, dmišijos kapitonas, Vilijus Jonas. Meninę dalį išpildys Hamiltono lietuvių mišrus choras, vadovaujamas p. Paulionio. Be to, bus ir linksmoji dalis. Maloniai kviečiame visus tautiečius dalyvauti, garbingos mūsų kariuomenės šventės minėjime. Mus įpareigoja tauta tokias šventes švęsti ir būti tarpininkais tarp krašto ir laisvojo pasaulio. Tą taraukime savo tautai! Dalyvavimas tautinėse šventėse mums sukelia pasigerėjimą lietuvišku menu, dainomis, tad būkim tikrais lietuviams ir prisiminkim mūsų tėvų žemę!

St. Catharinėje šiais Laisvės Kovos metais padarytas stambus tautinis darbas, pastatytas paminklas žuvusiems už tautos ir valstybės laisvę.

Paminklo iniciatorius ir fundatorius yra kleb. Tėvas B. Mikalauskas. Pamaldos įvyks lapkričio 17 d. 10 val. ryto, sekmadienį, kurias atnašaus klebonas kun. Tėvas B. Mikalauskas. Po pamaldų, dalyvaujant su vėlavomis, pirmą kartą prie paminklo bus vainiko padėjimas.

Seni ir jauni, visais keliais ir įvairiomis susi-

KVIEČIA Į CHORĄ Rugsėjo 13 šv. Kazimiero parapijos choras miero pradėjo savo praktikas, kurios būna kiekvieną penktadienį, 7.30 val. vak. parapijos salėje.

PRASIDĖJO MOKSLAS Šv. Kazimiero parapijos mokykla pradėjo savo naujos mokslo metus rugsėjo 10 dieną pamaldomis. Mokykla turi 337 mokinius, kurių tarpe apie 100 lietuviukų. Jie visi turi lietuvių kalbos pamokas kasdien.

Pranešame ir iš anksto kviečiame visus į Los Angeles BALFo rengiamą vakarą, kuris įvyks š. m. lapk. 9 ir 10 dd., šeštadienį ir sekmadienį, šv. Kazimiero parapijos salėje. Programą jau ruošia ansamblis "Vakaro Aidai" vadovauja Ona Metrikienė. Režisierius Algimantas Žemaitis. Visi ruoškitės dalyvauti ir paremti ir nelaimę patekusius savo kraujo brolius.

Mirė Antanas Balčiūnas, staigiai, nuo širdies smūgio, rugsėjo 1 d. Jis sirinkime išrinktas naujuoju 71 metų amž. ir mįjas tėvų komitetas, kurio pirmininku perrinktas metų amžiaus, trumpai pasirgęs, rugsėjo 8 dieną.

siekimo priemonėmis vykim į savos kariuomenės 50-ties metų atkūrimo minėjimą.

Skyriaus Valdyba.

Atkelta iš 5 psl.

PRIES 50 METŲ...

vėjo rusų studentišką uniformą-mėlynos kelnės, juodas švarkas su dviem spindinčių sagų ir ruda barzda.

Buvo labai draugiškas su mokiniais — kartu maudydavomės ir diržą nešdavom. Kiti lietuviai mokytojai: Bučas, Petroliūnas, (vėliau tapo med. daktarais), dėstė gamtą, fiziką, geografiją, o K. Špo — kauskas-matematiką. Vokiečių kalbai dėstyti buvo pakviesta iš Vokietijos Fraeulien Stulz. Ji buvo labai gyva — kviesdavo į gimnazijos vakarėlius vokiečių karininkus, kurie gėrėjęs lietuviškos mis dainomis. Muz. V. Paulauskui diriguojant, traukėm tada — "Ant tėvelio dvaro", "Girioj, kur aidas skamb" ir kitas gražias dainas. Tame mūsų chore K. Bizauskas traukė bosu, o Kazys Inčiūra... sopranu, kartus mergaitėmis.

Kai šv. Petro ir Povilo bažnyčioj per gegužines pamaldas užtraukdavome "Mes trokštam Dievo, o Marija", tai atrodė, kad didžiosios navos skliautai siūbuoja. (V. Paulauskas buvo tos bažnyčios vargonininku). Lenkiška publika su pavydu klausėsi tos giesmės — paskui jie išmoko ją lenkiškai ir po mūsų pamaldų, giedodavo ją lenkiškai. Bizauskas dar 1917 m. buvo išrinktas į Lietuvos Tarybą ir dažnai važinėdavo į Vilnių — rečiau gimnazijoj besirodė.

(Bus daugiau)

I LIETUVA

geriausia ir vertingiausia dovana JAV DOLERIŲ CERTIFIKATAI PILNAI GARANTUOTI. GREICIAU PRISTATOMI DOVANŲ CERTIFIKATAI yra vertingiausia dovana ir daug geresnė, negu siuntiniai. Jūsų giminės tai patvirtins. Todėl, rengdami siųsti siuntinį, nesiųskite jo, bet siųskite DOVANŲ CERTIFIKATĄ ir jį pamatysite, kaip bus laimingi ir patenkinti jūsų giminės.

TIK DOVANŲ CERTIFIKATAI duoda teisę jūsų giminėms pirkti Vnešposylytogo SPECIALIOSE DOLERIŲ KRAUTUVĖSE geriausias rūšies Amerikos, Vakarų Europos ir vietines prekes. Jūsų giminės tai patvirtins.

TIK DOVANŲ CERTIFIKATAI duoda teisę jūsų giminėms pirkti SPECIALIAI SUMAZINTOMIS KAINOMIS.

Jūsų giminės tai patvirtins UŽ PATARNAVIMĄ nemoka nei siuntėjas nei gavėjas

RUBLIAI I USSR Jei jūs norite savo giminėms pasiųsti rublių, mes galime tai atlikti per The Bank for Foreign Trade Maskvoje. Jūsų giminės gaus pinigų be jokio atskaitymo. Pristatoma per 10-14 dienų.

Už \$10 išmokama 9 "sunkūs" rubliai. Pasiuntimo mokestis \$2.75 siunčiant iki \$30, o už didesnę sumą — 10%. Visi įsakymai yra pilnai garantuoti ir apdrausti.

UŽSAKYKITE DABAR UŽSAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 E 23rd Street New York, N.Y. 10010 KATALOGAI SIUNCIAMI VELTUI.

HAMILTON

Geriausio taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm. 9.30—5 v.p.p.
Antr. 9.30—5 v.p.p.
Treč. 9.30—5 v.p.p.
Ketv. 9.30—5 v.p.p.
Penkt. 9.30—5 v.p.p.
Šešt. 9—1 v.p.p.

Augšti nuostimčiai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS PAMINĖJIMAS

Hamiltono DLK šaulių kuopa su ramovėnais veteranaus maloniai kviečia visus dalyvauti Lietuvos kariuomenės šventės paminėjimo iškilmėse, kurios įvyks 1968 m. lapkričio 23—24 dienomis, Hamiltone, 48 Dundurn Str. N. Jaunimo Centro salėje. Šeštadienio vakare bus meninė programa, loterija ir linksmoji dalis prie užkandžių, gaivinančių gėrimų ir gero orkestro. Sekmadienį, 11 val. ryte šv. mišias atnaušaus prel. dr. J. Tadarauškas Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, dalyvaujant visoms organizacijoms su vėliavomis.

Po pamaldų bus padėti gyvų gėlių vainikai prie kryžiaus pagerbti žuvusiems už laisvę. Po to bus šventinama Hamiltono DLK šaulių kuopos vėliava ir paskaita prelegento p. Musteikio iš JAV. Š. K. Valdyba

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Grandiozinis Naujų Metų sutikimas Hamiltone yra rengiamas KLB Hamiltono apyl. valdybos. Jis įvyks š. m. gruodžio mėn. 31 d. Jaunimo Centre.

Kviečiame visus Hamiltono ir apylinkės lietuvius gausiai jame dalyvauti ir sutikti Naujus 1969 Metus kartu.

SOLIDARUMO MOKESČIO RINKIMAS

KLB Hamiltono apyl. valdyba netolimoje ateityje pradės solidarumo mokesčio rinkimą. Dėl visų patogumo šis kuklus dviejų dolerių mokeskis per metus bus prašomas per laišką.

Jūsų jautrus šiam reikalui supratimas bei priitarimas daug palengvintų valdybos darbą ir neapsunkintų pačių su asmeniškų apsilankymu. K. Ž.

PRELATAS L. TULABA LANKĖSI HAMILTONE
Prelatas L. Tulaba, šv.

KELEIVIS

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 61-sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 60 metų pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

Jau galima gauti 1969 m. Keleivio Kalendorių

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

VISI | HAMILTONA

Ateitininkai sendraugiai rengia šeštadienį, lapkričio 9 d. JAUNIMO CENTRE,
48 Dundurn St. N.,
Hamilton, Ont.

TRADICINĮ SPAUDOS BALIŲ

Programoje:

- "Žibuoklių sekstetas" iš New Yorko.
- Abiturientų pagerbimas.
- Spaudos balius karalaitės rinkimai.
- Dominico Ferrie orkestras.
- Vertinga loterija ir turtingas bufetas.

Meninės programos pradžia - punktualiai 7:30 val. vakaro.
Bilietai \$2.50, Jaunimui - studentams - \$1.00.

Rengėjai maloniai kviečia visus ir iš visur į šį tradicinį spaudos balių.
Ateitininkų Sendraugių Valdyba.

"GYVATARO" išvykos filmą stebi iš kairės: V. Čeigyte, D. Prunsutė, G. Breichmanienė, B. Juozapavičienė. Stovi iš kairės: A. Juozapavičius, H. Baronienė, P. Breichmanas ir kt.

NAUJAS KUNIGAS

Aušros Vartų parapijos atvyko naujas kunigas dr. S. Valiusaitis iš New Yorko. Jis pagalbės pastoraciniame darbe parapijos klebonui prel. dr. J. Tadarauškui. Naujajam kunigui linkime įsijungti į kolonijos lietuvišką veiklą.

LIETUVIŲ JAUNIMO VAKARAS

Ateitininkai sendraugiai rengia didžiulį vakarą - spaudos balių lapkričio 9 d. Jaunimo Centre. Programą atliks New Yorko "Žibuoklių" sekstetas vad. solisto Liudo Stuko - vienas iš garsiausių JAV-bių meno vienetų. Spaudos baliuje visada salėje vyrauja jaunimas. Vyresniesiems gražu pasigrožėti savo priaugančiu jaunimu. Baliaus metu bus pristatomi mūsų baltuosieji gimnazijos XII klasės abiturientai, kurių šiais metais suregistruotas virš 20 - ties. Taip pat bus renkama spaudos balius karalaitė. Jaunimui, kaip visada, stalai salėje rezervuoti. Koncerto programą norima pradėti punktualiai - 7.30 val. vak. Norintieji išgirsti garsų jį "Žibuoklių" sekstetą, prašome nesivėluoti. Salė bus atidara nuo 6 val. vakaro. Rengėjai maloniai kviečia hamiltoniečius ir apylinkės lietuvius skaitlingai dalyvauti.

NAUJA KUOPOS V-BA

Moksleivių ateitininkų kuopa išrinko rugsėjo 22 d. naują kuopos valdybą: pirm. Nijolė Beniušytė, vicepirm. Dalia Deksnytė, sekr. Inara Urbaitytė, išd. Margarita Klevaitė ir socialiniais reikalais Tomas Leparskas. Kuopos valdyba

pos globėja studentė Alidona Kaminskaitė, kuri studijuoja McMaster universitete.

SUSIRINKIMAI

Jaunesniųjų moksleivių ateitininkų, nuo 5-8 skyriaus, susirinkimai vyks ta kiekvieną antradienį 6 val. vak. parapijos salėje, o jaunučių ateitininkų, nuo 1-4 skyriaus, kas antrą antradienį. Visais jaunesniųjų ir jaunučių ateitininkų reikalais prašome kreiptis į jų vyriausiąją globėją p. E. Gudinskienę, tel. 547-1967.

J. Šilelis.

LONDON, Ont.

SOLISTO VIRGILIAUS NOREIKOS KONCERTAS

Vilniaus operos solistas V. Noreika yra atvykęs į Kanadą pasisvečiuoti pas torontiešius. Š. m. spalio mėn. 6 d. Londono miesto bibliotekos auditorijoje jis turėjo koncertą.

Pirmoje koncerto dalyje solistas su įsijautimu padainavo 9-nius lietuvių kompozitorių kūrinius bei harmonizuotas mūsų liaudies dainas. Kadangi, pagal solisto žodžius, publika jį šiltai priėmė, tai bisui jis dar pridėjo Miko Petrausko "Bernužėlį, nesvaliok". Atrodė, kad solistas Norėika turi, jei galima taip išsireikšti, gražų - lyrinį tenorą ir jo puiki lietuviška tartis tikrai maloniai skambėjo net per "piano". Gal nevisai tiko koncerto salė, kurios akustiką negalima užgirsti.

Antrojo koncerto dalyje išgirdom kitų tautų kompozitorių kūrinius, kaip G. Verdi, R. Leoncavallo, G. Pucini operų arijas bei kitus dalykėlius. Ir čia buvo miela klausytis, ypač kad tai buvo išpildoma lietuviu solistu.

Kai kas solistą V. Norėiką norėtų vadinti antruoju Kipru Petrausku. Eiliniam klausytojui negalima muzikos kritiko

lūpomis kalbėti ir vertinti, o beto, daugelį kartų, girdėjus K. Petrauską, ant greitųjų gal netiktų palyginimus daryti.

Bendrai paėmus solisto V. Noreikos koncertas buvo maloni popietė londoniešiams ir daugeliui artimesnių apylinkių lietuviams.

Solistui akomponavo jo žmona Ž. Norėikienė.

RODNEY, Ont.

NEMALONI VASARA

Šią vasarą mūsų mažą lietuvių tabako augintojų koloniją aplankė daug nesekmių. Gausiai turėjome dažno lietaus, porą kartų gavome smarkaus vėjo ir didelių ledų, kas pakenkė daugumoj tabako derliui. Be to, dažnai apsilankė negailestingoji giltinė. Birželio 23 d. po ilgos tbc ligos mirė buvęs Lietuvos pilietis, ilgesnį laiką gyvenęs Prancūzijoje ir 1948 m. atvykęs Kanadon, viengungis Vytas Nacevičius, gimęs 1905 m. Šėtoje. Poporos mėn. rugpjūčio 25 d. po trumpos kepenų ligos mirė antras brolis, irgi viengungis, Alf. Nacevičius, gimęs 1908 m. Šėtos m., kuris buvo žinomas, kaip buvęs dipukų globėjas, nes turėdami bendrai su Stasiu Zavackiu tabako ūkį, 1948 - 52 m. abu padarė apie 40 iškvietimų - afidėvų lietuviams pabėgėliams iš Vokietijos. Vėliau, keliems iš Anglijos ir Lenkijos. Tuo pat laiku čia kalmynystė, London, Ont., mirė neseniai iš mūsų Rodney apyl. tabakininkų persikėlusį Ona Kudirkienė - Stankevičiūtė, gim. 1926 m. Rokiškio ap., palikdama vyrą Augustiną, du jaunamečius sūnus ir tėvus Juozą ir Kristiną Stankus. Gi rugsėjo 27 d. vėl staigiai širdies priepuoliu mirė Petras Bureika, gim. 1896 m. Ramaškonyse. Pastarasis atvykęs 1928 m. Kanadon ilgiausiai čia Rodney apylinkėje ir išgyveno, gražiai besitvarkydamas sa-

vo tabako ūkyje. Paliko žmoną Oną, dukrą Daną su šeima. Buvo ramaus būdo ir gerai-gražiai sugyvenantis su kaimynais ir apylinkės bei gretimųjų kolonijų lietuviams.

Apart šių nelaimių, dar šiuo metu turime iš mūsų apylinkės ligonį, jau ilgesnį laiką gulintį New Bury ligoninėje, Vacį Narbutą ir St. Thomas ligoninėje Walterį Kauziną, kuriems linkim kuo greičiausiai pasveikti ir vėl sugrįžti sveikiems į mūsų taip jau mažėjančią Rodney lietuvių šeimą.

A. K.

OTTAWA

Dvi Kanados sostinės Ottawos lietuviškos pasijungimo moksle. Milda Danutė (Kalbų fakul.) ir Danutė Vilčinskaitė (medicinos fakul.) laimėjo už labai gerą mokymąsi Ottawos universiteto Entrance Scholarships po \$600., kurie bus pratęsimi sekantiems trimis mėnesiais. Taip pat abi gavo ir Ontario Scholarships. Jų pavardės buvo paminėtos Ottawos vietiniuose dienraščiuose.

Paieškojimai

LIET. GENERALINIO KOSULATO N. YORKE PAIEŠKOMI ASMENYS

1968 m. rugsėjo 4 d. Glebavičius Juozas, sūnus Mykolo, Januševičius Feliksas, sūnus Motiejaus, iš Pamuckų km., Linkuvos vl., Šiaurės apskr., į JAV-bes atvykęs 1910-14 metais, Juknevičius Antanas, sūnus Vinco ir Elenos iš Alukėnų km., Raguvos vl. Panevėžio apskr., Klimaitė Magdalena, gim. 1928 m. atvykusi į JAV-bes 1952 metais, arba jos seserys: Cicilia, Lili, Marytė, Petronėlė, Ona, Kuizinas Jonas, gim. 1915 m., kilęs iš Tauragės, Kuklis Jonas, gim. 1915 m. Marijampolėje, 1946 m. gyvenęs Vokietijoje, imigravęs į JAV-bes, Stulga Juozas, sūnus Jono gim. Gurainių km., Vainuto vl., Tauragės apskr., į JAV-bes atvykęs 1910 m., turėjo sūnų Joną ir dvi dukteris: Marijoną ir Viktoriją. Valeškievė-Zimkutė Gailė, duklė Kazimiero, iš Lietuvos išvykusi 1941-44 metais, gyvenusi Chicagoje, Višniauskienė - Mockutė Agota, gyvenusi New Yorke, Žiupsnys Vladas, sūnus Nikodemo, išvykęs iš Medamrodės dvaro, 1915 metais gyvenęs Chicagoje.

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1968 M.

Artėjančių Kalėdų švenčių proga, siūlome tris specialiai sudarytus siuntinius iš tokių dalykų, kurie labiausiai yra reikalingi Lietuvoje ir ištikrųjų būtų naudingi Jūsų giminėms.

MIŠRUS KALĖDINIS 1968.

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztukas, itališkas vyriškas arba moteriškas nailoninis lietauspalis, 3/4 jardo vilnonės angliškos vyriškos kostiumo medžiagos, vilnonė sijoninė medžiaga, 3 jardai labai gražios moteriškos kostiumo medžiagos, puikūs vyriški nailoniniai marškiniai arba nailoninė bliuskutė, 1 dėžė šokoladinių saldainių, 20 angliško geriausios rūšies cigarečių -- \$100.

MOTERIŠKAS KALĖDINIS 1968.

Komplektas moteriškų rūbų (labai ten reikalingi), gėlėta arba su ornamentais vilnonė skarelė, 3 jardai vilnonės moteriškos kostiumo - creplene medžiagos, gražus moteriškas megztukas, 3 jardai vilnonės paltui medžiagos, 2 1/2 jardo vilnonės suknelės medžiagos -- \$100.

MAISTO SIUNTINYS 1968.

1/2 svaro arbatos, 1 sv. kava, 6 sv. geriausios rūšies baltų miltų, 2 sv. ryžių, 1/4 sv. pipirų, 1/4 sv. lapelių, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1 dėžė nescafe, 3 sv. geriausios rūšies kiaušinių taukų, 1 sv. šokoladinių saldainių -- \$30.

Taip pat į bet kurį rūbų siuntinį galima padėti žemiau išvardinti dalykai, kurie visada yra naudingi ir laukiami Lietuvoje:

Vilnonė skarelė \$4.50, nailoniniai itališki lietauspaliai \$12.00, vyriški arba moteriški megztukai \$14.00, vyriškos arba moteriškos nailoninės arba vilnonės kojinės \$2.50, labai geras parkeris firmos "Parker" \$9.00, sveicariški laikrodžiai \$15.00, vyriški nailoniniai marškiniai \$8.00.

BALTIC STORES LTD., (Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2. ENGLAND.
TELEF. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas sudaro iš mūsų kainoraščio ir taip pat, įsiunčiamame Jūsų pačių paruoštus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda Jums teisę gauti INCOME TAX sumažinimą.
Atstovai: A. Kusinskis, 167 Collene Street apt. 2 Sudbury, Ont., L. Rodzevičius, 530 Windermere Ave. Toronto 9, Ont. 762-7845.

SAULT ST. MARIE. ONT.

o š. m. spalio mėn. įvyksiamame derliaus šventės baliuje, to balius karalaitė ir "Miss Bon Soo" buvo išrinkta latvaitė Gunta Bremanis, kuri vėliau Sudburyje dalyvavo "Miss Šiaurės Ontario" varžybose, tačiau laimėjo tik antrąją vietą. Nors mūsų kolonijoje yra gražiai nuaugusių jaunų tautiečių (prileiskim, kad ir Danutė Poškutė!), tačiau mūsų šalis kažkodėl varžybose nedalyvavo.

o Visai neseniai vietiniame "Sault Star" buvo pasirodžiusi žinutė, kad varžybose į kredito unijų karalaitės - Miss Credit Union - dalyvausianti iš Wawos Miss Klara Mitrikas. Šios 17-metės melynės nuotrauka buvo patalpinta "Sault Star" tarp kitų varžovių, o jau spalio 21 d. "Sault Star" paskelbė ir įdėjo 2 paveikslus su naująja Algomos apygardos Miss Credit Union kurios baliuje išrinkta ir mūsų tautietė Klara Mi-

trikas, kuri lengvai nugalėjusi skaitlingas varžoves. Ta proga per šį korespondentą sveikinami "karalaitė" ir jos tėveliai.

o Ap. v-bos narė šalpos reikalams, tautietė Jadvyga Pareigienė jau pradėjo vykdyti rinkliavą šalpai. Aukojantieji tautiečiai neturėtų pamiršti atitinkamoje skiltyje greta savo parašo pažymėti pageldavimą, kam paaukoti pinigai skiriamai; šalpai vietoje, ar šalpai kitur. Šiuo laiku mūsų šalpos fonde esantieji apie \$300, yra "užšaldyti" tautiečių susirinkimo rezoliucijos, leidžiančios šalpos pinigais naudoti tik mieste, o tokių šelpitinių yra labai mažai.

o Iš sovietų okupuotos Lietuvos atvykusio garsaus dainininko Virgilijaus Noreikos Hamiltone koncertą, iš mūsų kolonijos buvo nuvykę tautiečiai V. Staškūnas ir V. Švarlienė. Koresp.

Broliai Anthony Kaitis ir John Kaitis (o gal Kairis?) arba jų vaikai gali gauti prieš dvejis metus mirusio brolio stambaus palikimo dalį. Yra žinoma, kad Antanas Kaitis 1940 metais gyveno Chicagoje, o Jonas - Honoluluose.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke:

Consulate General of Lithuania
41 West, 82 Street
New York, N.Y. 10024

Atkelta iš 1 psl. KAS' NAUJO KANADOJE...

mų pusį, būtent: -panaikinami pomirtiniai mokesčiai, kai turtas paliekamas vyro žmonai ir atvirkščiai.

-draudimų bendrovės apdedamos korporaciniais pajamų mokesčiais, kurių jos iki šiol beveik nemokėjo.

-ūkininkai galės greičiau amortizuoti išlaidas, padarytas po 1968 rugpjūčio 1, statant jėgų sandėlius.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas

Redaktoriaus Groždydas Lazauskas.

Administracijos adresas: Juozas Urbelis.

1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 5 dol. mėnams.

MONTREAL

„LITAS“

"Lito" metiniuose susirinkimuose iškyla įvairių klausimų, kurių išgavimui nebūna pakankamai laiko. Tokių klausimų padiskutavimui "Lito" valdyba nutarė šį rudenį padaryti diskusinį "Lito" pobūvį. Diskusijoms bus pateiktos dvi temos:

- "Lito" priklausymas Lygai", - kurią trumpai pareferuos pirm. J. Bernotas ir "Lito" palūkanos už santaupas ir paskolas", kurią pareferuos vedėjas Pranas Rudinskas. Koreferentais sutiko būti Antanas Gražys ir Albinas Blauzdžiūnas.

Diskusinis "Lito" pobūvis įvyks šių metų lapkričio mėn. 17 d., sekmadienį, Aušros Vartų parapijos salėje, 3-čią valandą po pietų. Visi suinteresuoti kviečiami dalyvauti.

Pr. Rudinskas.

ADAMS RESTAURANT LASALLEJE

naujieji savininkai L. Gureckas ir J. Stankaitis be žymio pastebėjimo versle įsisavino ir ne tik projektuoja, bet jau pradėjo rodyti žymes progresavime. Pradėjo veikti pristatymas į namus šilto ir šalto maisto (specialiai pasamdytas žmogus su mašina), kuri verslo šaka modernaus žmogaus amžiuje turi gerą pasisekimą. Lietuvių irgi naudokitės šiuo patarnavimu. Skambinkite ne žiūrint iš kurios gyvenamosios vietos arba kurio laiko.

LIETUVIAMS DĖMESIO!

Dr. E. Andrukaitis jau seniai žinomas kaip nervų ligų geras specialistas, nuo lapkričio 1 dienos persikelia į naujas patalpas 832 St. Joseph Blvd., kampas St. Andre St. ir tel. 522-7236.

Gerb. Doktoras praplečia gydymą vidurinių ligų srityje ir pašauktas arvažius į namus. Priėmimo valandos bus pagal susitarimą.

Dr. J. ŠEMOGAS

5441 Bannantyne, Verdun

Pirmadienį ir ketvirtadienį 2 - 4; 7 - 9 pm.
Antradienį 2 - 4 pm.
Penktadienį 2 - 4; 7 - 9 pm.
Trečiadienį 7 - 9 pm.

Tel: 767-3175; namų 366-9582

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA

1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel. MU 1-2051

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy Street I aukštas
11 - 12 kambarys,
Tel: 932-6662; namų 737-9681

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

LIETUVOS KARIUOMENĖS 50 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

Įvyks lapkričio 24 d., sekmadienį Aušros Vartų salėje su pamaldomis 11 val. bažnyčioje.

Iškilmingas aktas 5 val. p. su dr. H. Nagio paskaita ir menine dalimi, bufetu, muzika, šokiais, kavute ir sumuštiniais.

Visos Montrealio organizacijos su vėliavomis prašomos pamaldose dalyvauti.

Minėjimą ruošia L.K. Kūrėjai-Savanoriai, L.K.V., Ramovė ir L.K. Mindaugo šaulių kuopa.

Sventei ruošti K-tas.

"BALTIJOS" VAJUS

Anksčiau gauta \$ 355.00. Dabar gauta: A. R. Knys- tautai \$ 25.00, Adam's Restaurant \$ 15.00. Po \$ 10.00: K. Rimkevičiai, G. V. Drešerai, D. B. Staškevičiai, J. J. Gabrusevičiai, S. J. Naruševičiai, V. A. Daugelavičiai, ir J. V. Daniai (Ottawa).

Po \$ 5.00 M. A. Jones- liai. Viso gauta \$ 470.00. Aldona ir Romas Knys- tautai tapo "Baltijos" fun- datoriais pasižadėdami įmokėti \$ 100.00 per 4 metus. Adam's Restaurant LaSalle, anksčiau priklausė broliams Jocams, kurie "Baltiją" yra parėmę \$ 166.00. Dabar tą gražią tradiciją tęsia naujieji savininkai Leonas Gureckas ir Juozas Stankaitis, abu prityrę restoranų lai- kytojai.

Otaviškiai V. J. Daniai

rašo: "Baltijos" stovykla yra svarbus kultūrinis veiksnys ne tik montreališkams bet ir otaviškiams lietuviams. Todėl siunčiu mūsų šeimos prisidėjimą \$ 10.00 perlaida paskelbtam vajui.

Šimet nebuvo progos apsilankyti puikioj ir lietuviškoj Lac Sylvere apylinkėje, bet tikriausiai tikimės tai vėl padaryti ateinančią vasarą".

Lig šiol "Baltijos" vajų atsiliėpė 27 šeimos. Jeigu dar antra tiek atsiliėptų, tai stovyklavietės komitetas būtų įgalintas sekančiame pavasaryje

DR. A. S. POPIERAITIS

B. A., M. D., C. M., M. Sc., L. M. C. C., F. R. C. S. (c).

Chirurginė praktika

SEAFORTH MEDICAL BUILDING,

3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

KREIPTIS TELEFONU 931-3275.

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS,

B. A., B. C. L.

Sun Life Building

Suite 2001

Tel. 866-1359

KONCERTA-SUBATVAKARI.

kuris įvyks Aušros Vartų parapijos salėje,

1465 De Seve Street, Montreal. P. Q.

Programoje: Solistų duetas, vyrų oktetas, moterų choras ir mišrus choras.

Po programos šokiai, kuriems gros puiki muzika, užkandžiai ir gėrimai.

Rengėjai.

padaryti žymių stovyklavietės pagerinimų.

Visiems paramą atsiuntusiems labai dėkojame.

Anksčiau gauta \$ 470.00. Dabar gauta: po \$ 20.00: A. P. Povilaičiai, po \$ 10.00 Z. Lapinai, G. P. Montvilai, O. Č. Januškevičiai, po \$ 25.00 A. M. Vapsvos. Viso gauta \$ 525.00.

Jau nupirktas pienai ir gėrimams laikyti naudotas šaldytuvus už \$ 30.00. Nedidelį šaldytuvą maištui padovanojo L. A. Ptašinskai, tačiau stovyklai reikalingas dar vienas didesnis šaldytuvus maištui.

Visiems "Baltijos" rėmėjams dėkojame.

P. Rudinskas

Pirmininkas.

NEATSIIMTI LAIMĖJIMAI!

kurie buvo laimėti per Vytuto Klubo vakariene praėjusį šeštadienį. Nr. nr. 27931, 27573, 27664, 27984, 27419 ir 27358. Laimėjusieji skambinkite A. Vapšui -744-0452

• Ateinančiomis savaitėmis po namus lankysis rinkėjos su aukų lapais N.P. Seserų naudai, kurių ir pavadės bus nurodytos vėliau.

• N.P. Seserų namuose prasidėjo Aušros Vartų šeštadienės mokyklos pamokos. Visi tėvai prašomi vaikus atvesti nuo 9 iki 12 val.

• Lapkričio 3 d. po 11 val. pamaldų N.P. Seserų namuose įvyks Kat. Moterų d-jos susirinkimas.

• Jaunučių ateitininkų susirinkimas ši sekmadienį po 10 val. mišių Seserų namuose

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

• Sekmadienį 11 val. mišių laike, kleb. kun. dr. F. Jucevičius padarys svarbų pranešimą. Visi parapijiečiai prašomi kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

• Visų Sventų šventė nuke- liama į sekmadienį.

• Velinės šeštadienį ir gedu- lingos pamaldos vakare 8 val.

• Bazaras lapkričio 8, 9 ir 10 d.d. Penktadienį nuo 7 val. vak., šeštadienį nuo 4 val. ir sekmadienį po pamaldų pietūs ir loterijos bilių paskirstymas apie 4 val. Šeimininkės prašomos atkreipti dėmesį.

• Šv. Onos d-jos mišios ir pusryčiai ši sekmadienį, o Šv. Elzbietos d-jos lapkr. 19 d.

NETIKĖTOS MIRTYS praėjusią savaitę staiga yra mirę Aleksandras Plaušinis ir Jurgis Kynas.

JAUNIOS VESTUVĖS

yra buvusios jaunų lietuvių - Gaurytės ištekejusios už Manstavičiaus.

• Gražus 50 metų amžiaus paminėjimas buvo suruoštas Leonui Šimoneliui.

Danutė Lukauskaitė su dideliu pasisekimu išpildė programą š. m. spalio 6 d. Bostone, metiniame BALFO bankiete.

PARDAVIMAS

Parduodamas BILIJARDAS (poolroom), esantis Montrealio miesto centre, 2145 St. Catherine Street E., (greta Lietuvių Klubu) arba tik viena bižnio dalis, kuri Petro Yanuškos išalkyta 21 metus. Skambinkite tel. 366-3802.

VESTUVINIŲ SUKNIŲ PASIŪLYMAS

Puošnios ir įvairaus dydžio vestuvinės suknišios žemiau išpardavimo kainos. Darykite užsakymus sau ir giminėms į Lietuvą.

Br. Kirstukas, tel. 769-2941
239-4 Ave., Verdun, Mtl. P. Q.

T. I. ASHKENAZY, B.COMM., C.A.

CHARTERED ACCOUNTANT

50 Place Cremazie, Suite 611

Montreal 11, Que.

Tel. 381-9227

(Susikalbėjimas ir lietuviškai)

Adresas: 1465 De Seve Street
Montreal 20, Que., tel. 766-5827

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

DEPOZITUS 4.4%
ŠERUS 5.1%
TERM. IND. 1 metams 6.2%
TERM. IND. 2 " 6.5%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 bendros šerų ir depozitų sumos.

DUODA PASKOLAS:

ASMENINES iš 9%
NEKILN. TURTO iš 8.5%
Išskaitant gyvybės apdraudą iki \$10,000.
JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%).

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienius. Vakaraus - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakaraus - pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsejo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS

ŠEŠTADIENIS PER

STOTI

BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARO

Programos vedėjas L. Stankevičius

TEL. 669-8834.

A. J. Norkeliūnas

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS

6695 - 35th Avenue, Rosemount, (kamp. St. Zotique)

Montreal.

Telefonas RA. 7-3120

TORONTO

JUBILIEJINĖ PARODA TORONTE

Jubiliejiniai Lietuvos metai eina į pabaigą. Toronto baltiečiai filateliskai ir numizmatikai ėmėsi iniciatybos suorganizuoti didelę parodą paminėti Baltijos kraštų 50 metų nepriklausomybės atstatymo ir pirmųjų ženklių išleidimo jubiliejų. Paroda įvyksta 2-3 lapkričio dienomis Prisiškėlimo parapijos parodų salėje. Oficialus atidarymas, kurį atliks Ontario prov. ministeris J. Jeremko, bus lapkričio 2 d. 12 val. Lankymo valandos šeštadienį nuo 12 val. iki 8 v. v., sekmadienį - nuo 9.30 iki 6 v. v. Įėjimas veltui.

Šioje parodoje dalyvauja žymūs JAV ir Kanados rinkėjai. Lietuvos sekcijoje pav. bus išstatyta Dr. J. Basanavičiaus 1918 m. rašytas vokas su pirmaisiais ženklais, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės senoviniai pinigai, pašto ženklai ir jų projektai su autorių autografais, Dariaus ir Girėno skridimo istorinė medžiaga, Lietuva 3 olimpijadų nugalėtoja, Lietuvos pinigai, medaliai ir daug kitų istorinių dokumentų. Panašiai įdomios estų, latvių ir generalinė sekcija.

Yra išleisti specialūs jubiliejiniai vokai ir atvirukai (dail. A. Dociaus piešti). Jų bus galima gauti parodoje, arba užsiskaitant šiuo adresu: "III Baltrex" P. O. Box 127, Toronto 19, Ont. Kaina po 10 ct. Visas paprastas ir oro paštas išsiųstas iš parodos bus Kanados pašto specialiai kanceliuojamas su įrašu "Baltic States - 1918 - 1968 - Baltrex-2-3 Nov", be to, ant laiškų bus uždėtas ir parodos antspaudas. Šie vokai ateityje turės filatelinės vertės, todėl pasiųskite jų savo giminiams.

nėms, prieteliams ir sau patiems.

Visa Toronto ir apylinkių visuomenė yra kviečiama šia paroda gausiai lankyti, pakviečiant taip pat ir kitataučius.

• Toronto Prisiškėlimo salėj spalio 4-8 d. d. buvo išstatyta jauno dailininko Romualdo Astrausko tapybos ir virintos geležies skulptūrų paroda. Šis, neabejotinai talentingas dailininkas viešumoje reiškiasi jau kelinti metai. Ši kartą jo darbai jau brandesni ir atskleidžia anksčiau jau spėtą kūrybinį potencialą. Astrausko kūrinių yra konservatyvūs, lyginant su šių dienų reiškiniais dailėje, stipriai dekoratyvūs, skoningi, todėl publikai turėtų patikti, ypač kai kainos yra labai prieinamos. Visgi dailininkas dar neturi sąvytos išraiškos, nes nors ir visi darbai atlikti kompetentingai, bet yra per daug derivatyvūs - vieni net žinomų dailininkų beveik kopijos (Marini, Shahn, Gladstone, Handy ir t. t.). P. Alba.

GABI ŽURNALISTĖ

Jau anksčiau mūsų spaudoje minėta žurnalistė Rasa Gustaitis, kaip sakoma, buvusi Washington Post ir New York Herald reportere, gero žurnalo The Architectural Forum užsakyta rugsėjo mėn. numeryje aprašo Washingtono oficialių planuotojų ir politikierių maišatį planuojant JAV sostinę. Iš straipsnio matyti, kad lietuvaitė žurnalistė su reikalu yra išmaningai susipažinusi, kas šioje srityje tikrai yra stebėtina, ir rašo gyvu stiliumi. Ji yra rašytojo Antano Gustaičio dukra.

VIRGILIJAUS NOREIKOS koncertas bus ši sekmadienį 7:30 val. vak. Windsor, Ont. ir taip pat koncertuos New Yorke ir Čikagoje.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

3907 ROSEMONT BLVD.

Tel. OFF.: 722-3545

Sekr.: M. Arlauskaitė tel. 722-3986.

S-tos "Lite" nr. 752D

RES. 256-5355

E D C O CONSTRUCTION CO. LTD.

• Namų statybą vykdo ištiesomis gatvėmis naujoje LaSallėje.

• Namai - Duplex ir Fourplex - sau ir investavimui.

• Namų kainos neaukštos, labai žemu įmokėjimu - \$ 1000 - galima įsigyti gražius ir vertingus namus.

Skambinti W. Lapenat, tel. 366-6237

ADAM'S

LaSalle Restaurant

15-je metų pagarsėjęs "smoke meat" gaminio patiekalu.

Juozas Stankaitis

7633 LaSalle Blvd. ir 4 Ave. kampas, LaSallėje.

Leonas Gureckas

TELEFONAS
366-0754

Bouffard Auto Body

6636, Clark St. Montreal

(prie St. Zotique)

TEL: 277-5059, 277-5323

Sav. J. Adomonis - Adams

Namų tel. 747-9000

ATLIEKAME DARBUS:

Electric Welding

Body Work

Painting

Mechanic

Electric

ir kitus

Steering Service

Wheel Alignment

Tune-up

Clutch - Brakes

AR ŽINOMA, KAD "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" SPAUSTUVĖ

spausdina bilietus, pakvietimus, vizitines ir padėtos korteles, įvairius blankus, receptams lapelius, vedybinius pakvietimus, mirties atveju užurjautos laiškus, visokių "statmen- tus", vokus su adresais, laiškaščiū.

Adresas: 7722 George Street,

LaSalle, Montreal, P. Q.

Canada.